

Bruksela, 23 listopada 2023 r.
(OR. en)

15664/23

LIMITE

TELECOM 342
COMPET 1139
MI 1005
CODEC 2196

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2023/0046(COD)

NOTA

Od:	Komitet Stałych Przedstawicieli (część I)
Do:	Rada
Nr poprz. dok.:	15461/23
Nr dok. Kom.:	6845/23
Dotyczy:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów wdrażania gigabitowych sieci łączności elektronicznej oraz uchylającego dyrektywę 2014/61/UE (akt w sprawie infrastruktury gigabitowej) – Podejście ogólne

I. WPROWADZENIE

1. W dniu 23 lutego 2023 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów wdrażania gigabitowych sieci łączności elektronicznej oraz uchylającego dyrektywę 2014/61/UE (akt w sprawie infrastruktury gigabitowej)¹.

¹ Dok. 6845/23.

2. Głównym celem wniosku, którego podstawą jest art. 114 TFUE, jest obniżenie niepotrzebnie wysokich kosztów wdrażania infrastruktury łączności elektronicznej, częściowo spowodowanych procedurami udzielania zezwoleń przed wdrożeniem lub modernizacją sieci, przyspieszenie wdrażania tych sieci, zapewnienie pewności prawa i przejrzystości oraz zapewnienie wydajniejszych procesów planowania i wdrażania dla operatorów publicznych sieci łączności elektronicznej.

II. PRACE W POZOSTAŁYCH INSTYTUCJACH

3. W Parlamencie Europejskim na komisję przedmiotowo właściwą w tej sprawie wyznaczono Komisję Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE). Sprawozdawcą jest poseł do PE Alin Mituță (Renew Europe, RO). Głosowanie nad mandatem odbyło się na posiedzeniu plenarnym w dniu 3 października 2023 r.
4. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał opinię w sprawie wniosku w dniu 12 lipca 2023 r. Europejski Komitet Regionów postanowił nie wydawać opinii na temat wniosku.

III. PRACE W RADZIE

5. W Radzie analizę wniosku powierzono Grupie Roboczej ds. Telekomunikacji i Społeczeństwa Informacyjnego (zwanej dalej „grupą TELECOM”). Prezydencja przygotowała cztery kompromisowe propozycje, które zostały omówione na trzynastu posiedzeniach grupy TELECOM w terminie między 7 marca a 14 listopada 2023 r.
6. Na ostatnim posiedzeniu w dniu 14 listopada 2023 r. grupa TELECOM uzgodniła przekazanie tekstu wniosku Komitetowi Stałych Przedstawicieli.

7. W dniu 22 listopada 2023 r. Coreper zatwierdził tekst w wersji zamieszczonej w załączniku do niniejszej noty, postanowił przedłożyć go Radzie i zaproponował, by Rada przyjęła podejście ogólne w sprawie wniosku na posiedzeniu Rady ds. TTE (Telekomunikacja) w dniu 5 grudnia 2023 r.

IV. PODSUMOWANIE

8. Rada jest proszona o przyjęcie – na posiedzeniu Rady ds. TTE (Telekomunikacja) w dniu 5 grudnia 2023 r. – podejścia ogólnego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów wdrażania gigabitowych sieci łączności elektronicznej oraz uchylającego dyrektywę 2014/61/UE (akt w sprawie infrastruktury gigabitowej), w wersji przedstawionej w załączniku do niniejszego dokumentu.
-

2023/0046 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów wdrażania gigabitowych sieci łączności elektronicznej oraz uchylające dyrektywę 2014/61/UE (akt w sprawie infrastruktury gigabitowej)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W ciągu ostatniego dziesięciolecia gospodarka cyfrowa w znacznym stopniu zmieniła rynek wewnętrzny. Wizją Unii jest gospodarka cyfrowa, która niesie trwałe korzyści natury gospodarczej i społecznej w oparciu o doskonałą i bezpieczną łączność dla wszystkich i wszędzie w Europie. Infrastruktura cyfrowa wysokiej jakości oparta na sieciach o bardzo dużej przepustowości (VHCN) stanowi podstawę niemal wszystkich sektorów nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki. Ma ona strategiczne znaczenie dla spójności społecznej i terytorialnej oraz ogólnie w kontekście konkurencyjności i wiodącej roli Unii w dziedzinie technologii cyfrowych. W związku z tym zarówno osoby fizyczne, jak również sektor prywatny i publiczny powinni mieć możliwość uczestniczenia w gospodarce cyfrowej.

² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

³ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

- (2) Szybki rozwój techniki, wzrost wykładniczy ruchu w internecie i rosnące zapotrzebowanie na zaawansowaną łączność o bardzo dużej przepustowości nabrały jeszcze większego tempa w czasie pandemii COVID-19. W rezultacie cele określone w agendzie cyfrowej w 2010 r.⁴ zostały w dużej mierze osiągnięte, ale też stały się nieaktualne. Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do internetu o przepustowości 30 Mb/s wzrósł z 58,1 % w 2013 r. do 90 % w 2022 r. Zapewnienie dostępności łączności o przepustowości tylko 30 Mb/s nie jest już dostosowane do przyszłych wyzwań i nie jest spójne z nowymi celami określonymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972⁵ w zakresie zapewnienia łączności i powszechnej dostępności sieci o bardzo dużej przepustowości. W związku z tym w decyzji (UE) 2022/2481 Parlamentu Europejskiego i Rady⁶ UE określiła zaktualizowane cele na 2030 r., które lepiej odpowiadają przewidywanym przyszłym potrzebom w zakresie łączności i w ramach których wszystkie europejskie gospodarstwa domowe powinny być objęte siecią gigabitową, a wszystkie obszary zaludnione – siecią 5G.
- (3) Aby osiągnąć te cele, prowadzona polityka musi doprowadzić do przyspieszenia i obniżenia kosztów wdrażania stacjonarnych i bezprzewodowych sieci o bardzo dużej przepustowości na całym terytorium Unii, w tym poprzez stosowne planowanie, koordynację i zmniejszenie obciążeń administracyjnych.
- (4) *skreślono*
- (5) Rozbudowa sieci o bardzo dużej przepustowości (zdefiniowanych w dyrektywie (UE) 2018/1972) w całej Unii wymaga znaczących inwestycji, z których dużą część stanowią koszty robót inżynieryjno-budowlanych. Wspólne korzystanie z infrastruktury technicznej ograniczyłoby konieczność wykonywania kosztownych robót inżynieryjno-budowlanych i zwiększyłoby skuteczność rozbudowy zaawansowanych sieci szerokopasmowych.
- (6) Znaczna część kosztów wdrażania sieci VHCN wynika z nieefektywnych rozwiązań stosowanych w procesie wdrażania związanych z: (i) wykorzystaniem istniejącej infrastruktury pasywnej (np. przewodów, kanałów kablowych, studzienek, szafek ulicznych, słupów, masztów, anten, słupów kratowych i innych pomocniczych elementów infrastruktury); (ii) wąskimi gardłami związanymi z koordynacją robót budowlanych; (iii) uciążliwymi procedurami administracyjnymi dotyczącymi udzielania zezwoleń oraz (iv) wąskimi gardłami utrudniającymi wdrażanie sieci wewnątrz budynków, co powoduje powstawanie znacznych barier finansowych, w szczególności na obszarach wiejskich.

⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, 19.05.2010, COM(2010) 245.

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiająca Europejski kodeks łączności elektronicznej (Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 36).

⁶ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2481 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiająca program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. (Dz.U. L 323 z 19.12.2022, s. 4).

- (7) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/61/UE⁷, która została przyjęta w celu zaspokojenia potrzeby prowadzenia polityki mającej na celu obniżenie kosztów zapewnienia dostępu szerokopasmowego, obejmowała środki dotyczące współdzielenia infrastruktury, koordynacji robót budowlanych oraz zmniejszenia obciążeń administracyjnych. Aby jeszcze bardziej ułatwić wdrażanie sieci VHCN, w tym sieci światłowodowych i sieci 5G, Rada Europejska w konkluzjach w sprawie kształtowania cyfrowej przyszłości Europy z dnia 9 czerwca 2020 r. wezwała do przyjęcia pakietu dodatkowych środków wychodzących naprzeciw bieżącym i nowym potrzebom w zakresie budowy sieci, w tym poprzez przegląd dyrektywy 2014/61/UE.
- (8) Środki przewidziane w dyrektywie 2014/61/UE przyczyniły się do zmniejszenia kosztów wdrażania szybkich sieci łączności elektronicznej. Środki te należy jednak wzmocnić, aby jeszcze bardziej zmniejszyć koszty i przyspieszyć wdrażanie sieci.
- (9) Środki mające na celu zwiększenie efektywności wykorzystania istniejącej infrastruktury publicznej i prywatnej oraz zmniejszenie kosztów nowych robót inżynieryjno-budowlanych i przeszkód utrudniających ich wykonywanie powinny w istotny sposób przyczynić się do zapewnienia szybkiego i powszechnego wdrażania sieci VHCN. Środki te powinny przyczynić się do utrzymania efektywnej konkurencji bez niekorzystnego wpływu na bezpieczeństwo, ochronę i sprawne funkcjonowanie istniejącej infrastruktury.
- (10) Niektóre państwa członkowskie przyjęły środki mające na celu zmniejszenie kosztów zapewnienia dostępu szerokopasmowego, w tym środki, których zakres wykracza poza przepisy dyrektywy 2014/61/UE. Środki te nadal jednak znacznie się różnią w poszczególnych państwach członkowskich, a wyniki ich stosowania są zróżnicowane w całej Unii. Przełożenie niektórych z tych rozwiązań na skalę całej Unii oraz wprowadzenie nowych wzmocnionych środków mogłoby istotnie przyczynić się do lepszego funkcjonowania jednolitego rynku cyfrowego. Ponadto zróżnicowane wymogi regulacyjne i niespójne wdrażanie przepisów unijnych niekiedy uniemożliwiają współpracę między zakładami użyteczności publicznej. Różnice mogą również powodować bariery wejścia dla nowych przedsiębiorstw udostępniających publiczne sieci łączności elektronicznej lub urządzenia towarzyszące lub upoważnionych do dostarczania takich sieci lub urządzeń, które to przedsiębiorstwa zdefiniowano w dyrektywie (UE) 2018/1972 („operatorzy”). Różnice te mogą również ograniczać nowe możliwości rynkowe, co utrudnia rozwój rynku wewnętrznego użytkownika i wdrażania infrastruktury technicznej na potrzeby sieci VHCN. Co więcej, środki przedstawione w krajowych planach działania i sprawozdaniach z wdrażania przyjętych przez państwa członkowskie na podstawie zalecenia Komisji (UE) 2020/1307⁸ nie obejmują wszystkich obszarów dyrektywy 2014/61/UE ani nie odnoszą się do wszystkich kwestii w sposób spójny i kompletny. Taka sytuacja ma miejsce pomimo tego, że niezbędne jest podjęcie działań w całym procesie wdrażania i we wszystkich sektorach, aby osiągnąć spójny i znaczący wpływ.

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/61/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie środków mających na celu zmniejszenie kosztów realizacji szybkich sieci łączności elektronicznej (Dz.U. L 155 z 23.5.2014, s. 1).

⁸ Zalecenie Komisji (UE) 2020/1307 z dnia 18 września 2020 r. w sprawie wspólnego unijnego zestawu narzędzi służących zmniejszeniu kosztów wprowadzania sieci o bardzo dużej przepustowości oraz zapewnieniu terminowego i sprzyjającego inwestycjom dostępu do widma radiowego 5G, aby wspierać łączność z myślą o odbudowie gospodarki po kryzysie związanym z COVID-19 w Unii (Dz.U. L 305 z 21.9.2020, s. 33).

- (11) Celem niniejszego rozporządzenia jest wzmocnienie oraz ujednolicenie praw i obowiązków mających zastosowanie w całej Unii, aby przyspieszyć wdrażanie sieci VHCN oraz koordynację między sektorami, w tym w zakresie sieci szkieletowych i sieci gotowych na 5G. Pomoże to osiągnąć korzyści skali przedsiębiorstwom udostępniającym lub upoważnionym do dostarczania sieci łączności elektronicznej. Brak wysokojakościowej łączności w Unii może mieć silny pośredni wpływ na handel transgraniczny i transgraniczne świadczenie usług, ponieważ wiele usług można świadczyć tylko wtedy, gdy w całej Unii istnieje odpowiednio wydajna sieć. Niniejsze rozporządzenie, obok zapewnienia równych warunków działania, nie uniemożliwia stosowania bardziej rygorystycznych lub bardziej szczegółowych przepisów krajowych zgodnych z prawem Unii, które służą promowaniu wspólnego korzystania z istniejącej infrastruktury technicznej lub umożliwiają bardziej efektywne wdrażanie nowej infrastruktury technicznej dzięki uzupełnieniu praw i obowiązków ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu lub dzięki wyjściu poza nie; daje ono również rozwiązania umożliwiające lepsze osiągnięcie jego celów. Przykładowo państwa członkowskie mogą wyjść poza przepisy dotyczące koordynacji robót budowlanych, stosując je również do projektów finansowanych ze środków prywatnych lub wprowadzając wymóg, aby więcej informacji na temat infrastruktury technicznej lub planowanych robót budowlanych było przekazywanych do pojedynczego punktu informacyjnego w formie elektronicznej lub stosować krótsze terminy, pod warunkiem że nie będzie to naruszało prawa Unii, w tym przepisów niniejszego rozporządzenia.
- (12) Aby zapewnić pewność prawa, w tym w odniesieniu do szczegółowych środków regulacyjnych nałożonych na podstawie dyrektywy (UE) 2018/1972 – część II tytuł II rozdziały II–IV oraz dyrektywy 2002/77/WE⁹, przepisy tych dyrektyw powinny mieć pierwszeństwo przed przepisami niniejszego rozporządzenia. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla możliwości utrzymania lub wprowadzenia przez krajowe organy regulacyjne środków wykraczających poza zakres stosowania niniejszego rozporządzenia, takich jak obowiązki w zakresie dostępu do okablowania wewnątrzbudynkowego zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/1972.
- (13) Dla operatorów sieci łączności elektronicznej, w szczególności nowych podmiotów na rynku, o wiele bardziej wydajne może być wykorzystywanie już istniejącej infrastruktury technicznej, w tym należącej do innych przedsiębiorstw użyteczności publicznej, na potrzeby wdrażania sieci VHCN lub wprowadzania urządzeń towarzyszących. Dotyczy to w szczególności obszarów, na których nie jest dostępna odpowiednia sieć łączności elektronicznej lub na których budowa nowej infrastruktury technicznej może być nieopłacalna. Ponadto synergia między sektorami mogą znacząco ograniczyć zapotrzebowanie na wykonywanie robót budowlanych związanych z wdrażaniem sieci o bardzo dużej przepustowości. Ponowne wykorzystanie może również przyczynić się do zmniejszenia kosztów społecznych i środowiskowych związanych z takimi robotami, takich jak zanieczyszczenie, uciążliwość i zatory komunikacyjne. Z tego względu niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie nie tylko do operatorów, ale również do właścicieli lub podmiotów uprawnionych do użytkowania rozległej i wszechobecnej infrastruktury technicznej, w ramach której można umieścić elementy sieci łączności elektronicznej, takie jak sieci techniczne wykorzystywane do dostarczania usług elektroenergetycznych, gazowych, wodociągowych, kanalizacyjnych i odprowadzania wód opadowych, grzewczych i transportowych. W przypadku podmiotów uprawnionych nie powoduje to zmian jakichkolwiek praw własności osób trzecich. W stosownych przypadkach należy w tym celu uwzględnić również prawa najemców.

⁹ Dyrektywa Komisji 2002/77/WE z dnia 16 września 2002 r. w sprawie konkurencji na rynkach sieci i usług łączności elektronicznej ([Dz.U. L 249 z 17.9.2002, s. 21](#)).

- (14) W celu usprawnienia wdrażania sieci VHCN na rynku wewnętrznym w niniejszym rozporządzeniu należy ustanowić na rzecz przedsiębiorstw, które udostępniają publiczne sieci łączności elektronicznej lub urządzenia towarzyszące (w tym przedsiębiorstw o charakterze publicznym), prawa dostępu do infrastruktury technicznej bez względu na jej położenie, na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach dających się pogodzić z normalnym wykonywaniem praw własności. Obowiązek udzielenia dostępu do infrastruktury technicznej nie powinien naruszać praw właściciela gruntu lub budynku, w którym znajduje się przedmiotowa infrastruktura.
- (15) W szczególności, biorąc pod uwagę szybki rozwój dostawców bezprzewodowej infrastruktury technicznej, takich jak „przedsiębiorstwa stawiające maszty antenowe”, oraz ich coraz bardziej znaczącą rolę jako dostawców usług dostępu do infrastruktury technicznej odpowiedniej do instalacji elementów bezprzewodowych sieci łączności elektronicznej, takich jak sieć 5G, definicję „operatora sieci” należy rozszerzyć poza przedsiębiorstwa udostępniające lub upoważnione do dostarczania sieci łączności elektronicznej oraz operatorów innych rodzajów sieci, takich jak sieci transportowe, gazowe lub elektroenergetyczne, w celu uwzględnienia przedsiębiorstw dostarczających urządzenia towarzyszące, które to przedsiębiorstwa zostają w ten sposób objęte wszystkimi obowiązkami i korzyściami określonymi w niniejszym rozporządzeniu, z wyjątkiem przepisów dotyczących wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej i dostępu.
- (15a) Państwa członkowskie mogą rozszerzyć obowiązki określone w niniejszym rozporządzeniu na podmioty nieobjęte zakresem jego stosowania, takie jak jednostki organizacyjne nieposiadające na mocy prawa osobowości prawnej, które mają jednak zdolność prawną i mogą w pełni uczestniczyć w transakcjach gospodarczych, lub przedsiębiorstwa korzystające z koncesji udzielonych przez organy publiczne.
- (16) Z uwagi na niski stopień zróżnicowania obiekty techniczne sieci mogą w wielu przypadkach pomieścić jednocześnie wiele różnych elementów sieci łączności elektronicznej bez wpływu na główną świadczoną usługę i przy minimalnych kosztach adaptacji. Elementy te obejmują elementy zdolne do dostarczania VHCN zgodnie z zasadą neutralności technologicznej. W związku z tym infrastruktura techniczna przeznaczona tylko do umieszczenia w niej innych elementów sieci, która sama nie staje się aktywnym elementem sieci, może być zasadniczo wykorzystywana do ulokowania w niej kabli i urządzeń łączności elektronicznej oraz wszelkich innych elementów sieci łączności elektronicznej, niezależnie od jej aktualnego użytkowania lub własności, problemów związanych z bezpieczeństwem lub przyszłych interesów gospodarczych właściciela infrastruktury. Infrastruktura techniczna publicznych sieci łączności elektronicznej może w zasadzie być również wykorzystywana do umieszczania w niej elementów innych sieci. W związku z tym w odpowiednich przypadkach operatorzy publicznych sieci łączności elektronicznej mogą udzielić dostępu do swoich sieci na potrzeby wdrożenia innych sieci. Bez uszczerbku dla realizacji szczególnego interesu ogólnego związanego ze świadczeniem usługi głównej należy równocześnie wspierać synergie między operatorami sieci, tak aby przyczyniały się one do osiągnięcia celów cyfrowych określonych w decyzji (UE) 2022/2481.

- (17) W przypadku braku uzasadnionego wyjątku elementy infrastruktury technicznej, które są własnością podmiotów sektora publicznego lub są przez nie kontrolowane, nawet jeżeli nie stanowią części sieci, mogą również przyjmować elementy sieci łączności elektronicznej i powinny być w takich przypadkach udostępniane w celu ułatwienia instalacji elementów sieci VHCN, w szczególności sieci bezprzewodowych. Przykładami elementów infrastruktury technicznej są budynki, z uwzględnieniem ich dachów i części fasad, wejścia do budynków oraz wszelkie inne składniki mienia, w tym wyposażenie ulic, np. latarnie, znaki uliczne, sygnalizacja świetlna, billboardy, konstrukcje punktów poboru opłat na autostradach, przystanki autobusowe i tramwajowe oraz stacje metra i stacje kolejowe. Obowiązkiem państw członkowskich jest wskazanie konkretnych kategorii infrastruktury technicznej będącej własnością podmiotów sektora publicznego lub kontrolowanych przez nie na ich terytorium, w przypadku których nie można stosować obowiązków w zakresie dostępu, na przykład ze względu na ich wartość architektoniczną, historyczną, religijną lub środowiskową.
- (18) Niniejsze rozporządzenie nie powinno powodować uszczerbku dla wszelkich szczegółowych zabezpieczeń niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa narodowego, ochrony i zdrowia publicznego, bezpieczeństwa i integralności sieci, w szczególności infrastruktury krytycznej – jak określono w prawie krajowym – oraz do zapewnienia, aby główna usługa świadczona przez operatora sieci nie została zakłócona, w szczególności w sieciach wykorzystywanych do dostarczania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Przepisy ogólne w prawie krajowym zakazujące operatorom sieci prowadzenia negocjacji dotyczących dostępu do infrastruktury technicznej dla przedsiębiorstw udostępniających sieci łączności elektronicznej lub urządzenia towarzyszące lub upoważnionych do dostarczania takich sieci lub urządzeń mogłyby jednak uniemożliwić stworzenie rynku dostępu do infrastruktury technicznej. Dlatego takie przepisy ogólne należy znieść. Jednocześnie środki określone w niniejszym rozporządzeniu nie powinny uniemożliwiać państwom członkowskim zachęcania operatorów infrastruktury użyteczności publicznej do udzielania dostępu do infrastruktury poprzez wyłączenie dochodów uzyskiwanych z tytułu udostępniania ich infrastruktury technicznej przy obliczaniu taryf dla użytkowników końcowych z tytułu działalności głównej takiego operatora, zgodnie z obowiązującym prawem Unii.
- (19) W celu zapewnienia pewności prawa i uniknięcia nieproporcjonalnych obciążeń dla operatorów sieci wynikających z jednoczesnego stosowania dwóch odrębnych systemów dostępu do tej samej infrastruktury technicznej infrastruktura techniczna podlegająca obowiązkom w zakresie dostępu nałożonym przez krajowe organy regulacyjne na podstawie dyrektywy (UE) 2018/1972 lub obowiązkom w zakresie dostępu wynikającym ze stosowania unijnych zasad pomocy państwa nie powinna podlegać obowiązkom w zakresie dostępu określonym w niniejszym rozporządzeniu, dopóki obowiązują wcześniej wspomniane obowiązki w zakresie dostępu. Niniejsze rozporządzenie powinno mieć jednak zastosowanie w przypadku gdy krajowy organ regulacyjny nałożył obowiązek w zakresie dostępu na podstawie dyrektywy (UE) 2018/1972, który ogranicza możliwość korzystania z danej infrastruktury technicznej. Może to mieć miejsce na przykład w sytuacji, gdy operator planujący podłączenie stacji bazowych wnioskuje o dostęp do istniejącej infrastruktury technicznej, w odniesieniu do której nałożono obowiązki w zakresie dostępu na hurtowym rynku dostępu do usługi dedykowanej przepustowości¹⁰.

¹⁰ Zalecenie Komisji (UE) 2020/2245 z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie rynków właściwych w zakresie produktów i usług telekomunikacyjnych w sektorze łączności elektronicznej podlegających regulacji ex ante zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 ustanawiającą Europejski kodeks łączności elektronicznej, 18 grudnia 2020 r., C(2020) 8750, (Dz.U. L 439 z 29.12.2020, s. 23).

- (20) Aby zapewnić proporcjonalność i zachować zachęty inwestycyjne, operator sieci lub podmiot sektora publicznego powinien mieć prawo do odmowy dostępu do określonej infrastruktury technicznej z obiektywnych i uzasadnionych przyczyn. W szczególności dana infrastruktura techniczna będącą przedmiotem wniosku o udzielenie dostępu może nie być odpowiednia pod względem technicznym ze względu na szczególne okoliczności lub z powodu braku w danym momencie wolnego miejsca, lub też ze względu na odpowiednio wykazane – na przykład w publicznie dostępnych planach inwestycyjnych – zapotrzebowanie na miejsce w przyszłości. Aby uniknąć potencjalnego zakłócenia konkurencji lub jakiegokolwiek możliwego nadużycia warunków odmowy dostępu, każda taka odmowa powinna być należycie uzasadniona i oparta na obiektywnych i szczegółowych powodach. Przykładowo takie powody nie zostałyby uznane za obiektywne, gdyby przedsiębiorstwo udostępniające lub upoważnione do dostarczania sieci łączności elektronicznej wdrożyło infrastrukturę techniczną dzięki koordynacji robót budowlanych we współpracy z operatorem sieci innym niż operator sieci łączności elektronicznej i odmówiło udzielenia dostępu na podstawie domniemanego braku miejsca na ulokowanie elementów sieci VHCN, wynikającego z decyzji podjętych przez kontrolowane przez niego przedsiębiorstwo. W takim przypadku może dojść do zakłócenia konkurencji, jeżeli na obszarze, którego dotyczy wniosek o udzielenie dostępu, nie ma innej sieci VHCN. Podobnie, w konkretnych okolicznościach wspólne korzystanie z infrastruktury mogłoby zagrażać bezpieczeństwu lub zdrowiu publicznemu, ochronie i integralności sieci – w tym infrastruktury krytycznej – lub zagrażać świadczeniu usług, które są świadczone za pośrednictwem danej infrastruktury w pierwszej kolejności. Ponadto, jeżeli operator sieci oferuje już realne alternatywne środki pasywnego hurtowego fizycznego dostępu do sieci łączności elektronicznej, które spełniają potrzeby podmiotu ubiegającego się o dostęp, takie jak światłowód ciemny lub rozdzielanie światłowodu, to udzielenie dostępu do bazowej infrastruktury technicznej mogłoby mieć niekorzystne skutki ekonomiczne dla jego modelu biznesowego, w szczególności dla modelu biznesowego operatorów oferujących wyłącznie usługi hurtowego dostępu, a także na zachęty inwestycyjne. Niniejsze rozporządzenie nie uniemożliwia państwom członkowskim możliwości ograniczenia warunków odmowy dostępu ze względu na istnienie alternatywnej oferty światłowodu ciemnego lub rozdzielania światłowodów, w przypadku gdy takie produkty nie stanowią na danym rynku realnego alternatywnego środka pasywnego hurtowego dostępu fizycznego do sieci łączności elektronicznej. Może to również stwarzać ryzyko nieefektywnego dublowania infrastruktury technicznej. Ocena sprawiedliwego i rozsądnego charakteru warunków dotyczących takich alternatywnych środków hurtowego dostępu fizycznego powinna uwzględniać, między innymi, model biznesowy przedsiębiorstwa udostępniającego publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnionego do dostarczania takich sieci oraz konieczność uniknięcia jakiegokolwiek wzmocnienia znaczącej pozycji rynkowej – jeżeli taka istnieje – którejkolwiek ze stron, oraz czy podmiot zapewniający dostęp uzależnia lub łączy dostęp z usługami, które nie są absolutnie niezbędne. Aby zachować zachęty inwestycyjne oraz uniknąć niepożądanych i niezamierzonych skutków gospodarczych dla modelu biznesowego operatora, który jako pierwszy wprowadził sieci FttP, zwłaszcza na obszarach wiejskich, państwa członkowskie mogą przewidzieć, że gdy przedsiębiorstwo udostępniające lub upoważnione do dostarczania sieci łączności elektronicznej ubiega się o dostęp do jedynej sieci światłowodowej znajdującej się na docelowym obszarze jego zasięgu, strona udzielająca dostępu może odmówić dostępu do swojej infrastruktury technicznej, jeśli zapewni – na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach – realne alternatywne środki aktywnego hurtowego dostępu, które będą odpowiednie do zapewnienia sieci o bardzo dużej przepustowości.

- (21) Aby ułatwić nonowne wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej, w przypadku gdy operatorzy zwracają się z wnioskiem o udzielenie dostępu na danym obszarze, operatorzy sieci i podmioty sektora publicznego będący właścicielami infrastruktury technicznej lub ją kontrolujący powinni przedstawić ofertę wspólnego korzystania z ich obiektów na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach i zasadach, również cenowych, chyba że odmówiono dostępu z obiektywnych i uzasadnionych przyczyn. Podmioty sektora publicznego powinny być również zobowiązane do oferowania dostępu na niedyskryminacyjnych warunkach. W zależności od okoliczności istnieją kilka czynników, które mogą mieć wpływ na warunki, na jakich udzielany jest dostęp. Warunki te powinny gwarantować, by stroną udzielającą dostępu miały sprawiedliwa możliwości uzyskania godziwych zwrotów z inwestycji i odzyskania kosztów poniesionych w celu zapewnienia dostępu, oraz mogą obejmować: (i) dodatkowe koszty utrzymania i adaptacji; (ii) zaostrzenia środki ochronne, jakie należy podjąć w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na bezpieczeństwo, ochronę i integralność sieci; (iii) ustalenia dotyczące odpowiedzialności w przypadku uszkodzeń; (iv) korzystanie z dotacji publicznych na budowę infrastruktury, w tym szczególnie warunki i zasady związane z takimi dotacjami lub przewidziane w prawie krajowym zgodnie z prawem unijnym; (v) zdolność realizacji lub udostępnienia infrastruktury o przynależności do świadczenia usługi publicznej oraz (vi) ograniczenia wynikające z przeniesienia krajowych mających na celu ochronę środowiska, z uwzględnieniem minimalizacji wizualnych skutków dla infrastruktury, aby zapewnić akcentację społeczną i zrównoważone wdrażanie, ochronę zdrowia publicznego i bezpieczeństwa publicznego lub wynikające z lokalnych lub krajowych celów zakresie zagospodarowania przestrzennego.
- (22) Inwestycje w infrastrukturę techniczną publicznych sieci łączności elektronicznej lub urządzeń towarzyszących powinny bezpośrednio przyczyniać się do realizacji celów określonych w decyzji (UE) 2022/2481 i ograniczać ryzyko oportunistycznych zachowań. Z tego względu wszelkie obowiązki w zakresie dostępu do istniejącej infrastruktury technicznej lub koordynacji robót budowlanych powinny w pełni uwzględniać szereg czynników, takich jak: (i) efektywność ekonomiczna takich inwestycji w oparciu o ich profil ryzyka; (ii) harmonogramy zwrotu z inwestycji; (iii) wpływ udzielenia dostępu na konkurencję na rynku niższego szczebla, a w konsekwencji – na ceny i zwrot z inwestycji; (iv) amortyzacja aktywów sieci w chwili złożenia wniosku o udzielenie dostępu; (v) wszelkie uzasadnienie biznesowe przemawiające za realizacją danej inwestycji, w szczególności w przypadku infrastruktury technicznej wykorzystywanej do świadczenia usług sieci o bardzo dużej przepustowości oraz (vi) wszelkie możliwości wspólnego wdrażania sieci uprzednio zaoferowane podmiotowi ubiegającemu się o dostęp. W kontekście ustalania cen i warunków przez operatorów sieci i podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub kontrolującymi taką infrastrukturę, podmioty udzielające dostępu albo organy ds. rozstrzygania sporów przy określaniu, czy ceny i warunki są sprawiedliwe i rozsądne, jako czynników odniesienia mogą użyć niektórych istniejących umów i warunków handlowych uzgodnionych między podmiotami ubiegającymi się o dostęp a stronami udzielającymi dostępu, ponieważ umowy takie odzwierciedlają ceny i warunki rynkowe.
- (23) Podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub ją kontrolujący mogą nie posiadać wystarczających zasobów, doświadczenia lub niezbędnej wiedzy technicznej, aby prowadzić negocjacje z operatorami w sprawie dostępu. Aby ułatwić podmiotom sektora publicznego dostęp do infrastruktury technicznej, można by wyznaczyć organ, który koordynowałby wnioski o udzielenie dostępu, zapewniałby porady prawne i techniczne na potrzeby negocjowania warunków dostępu oraz udostępniałby istotne informacje na temat takiej infrastruktury technicznej za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego. Podmiot koordynujący mógłby również wspierać podmioty sektora publicznego w przygotowywaniu wzorów umów oraz monitorować wyniki i czas trwania procesu składania wniosków o udzielenie dostępu. Podmiot ten mógłby również ułatwić rozstrzyganie sporów dotyczących dostępu do infrastruktury technicznej, która jest własnością podmiotów sektora publicznego lub jest przez nie kontrolowana.

- (24) Państwa członkowskie mogą udzielić wytycznych dotyczących stosowania przepisów w sprawie dostępu do infrastruktury technicznej, w tym stosowania sprawiedliwych i rozsądnych warunków. Przy opracowywaniu wytycznych należy odpowiednio uwzględnić opinie zainteresowanych stron. W przypadku gdy organy wyznaczone do wydania wytycznych nie są krajowymi organami ds. rozstrzygania sporów, należy odpowiednio uwzględnić opinie tych organów.
- (25) Operatorzy powinni mieć na życzenie dostęp do minimalnych informacji dotyczących infrastruktury technicznej i planowanych robót budowlanych na obszarze wdrażania. Dzięki temu będą mogli skutecznie zaplanować wdrożenie sieci VHCN i zapewnić najskuteczniejsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej, odpowiedniej do celu wdrażania takich sieci, oraz planowanych robót budowlanych. Takie określone minimalne informacje stanowią warunek konieczny do przeprowadzenia oceny możliwości wykorzystania istniejącej infrastruktury technicznej lub koordynacji planowanych robót budowlanych na danym obszarze, a także do ograniczenia uszkodzeń istniejącej infrastruktury technicznej. Z uwagi na liczbę zainteresowanych stron (z uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, robót budowlanych finansowanych ze środków publicznych i prywatnych, jak również istniejącej infrastruktury technicznej) oraz w celu ułatwienia dostępu do takich informacji (pomiędzy sektorami i państwami) operatorzy sieci i podmioty sektora publicznego podlegający obowiązkowi w zakresie przejrzystości powinni niezwłocznie – w wyznaczonym terminie – udostępniać takie minimalne informacje w ich aktualnej wersji za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego. Pozwoli to uprościć zarządzanie wnioskami o udzielenie dostępu do takich informacji i umożliwi operatorom wyrażenie zainteresowania uzyskaniem dostępu do infrastruktury technicznej lub koordynowaniem robót budowlanych, w przypadku których terminy mają decydujące znaczenie. Określone minimalne informacje na temat planowanych robót budowlanych należy udostępniać za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego, niezwłocznie po uzyskaniu przez operatora sieci dostępu do tych informacji, a w każdym razie, jeżeli wymagane są zezwolenia, nie później niż 3 miesiące przed pierwszym złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia do właściwych organów.
- (26) Określone minimalne informacje powinny zostać udostępnione za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego na proporcjonalnych, niedyskryminujących i przejrzystych warunkach, tak aby operatorzy mogli składać wnioski o udzielenie dostępu do informacji. Pojedynczy punkt informacyjny może obejmować repozytorium informacji w formie elektronicznej, umożliwiające uzyskanie dostępu do informacji lub udostępnienie informacji i składanie wniosków internetowych przy użyciu narzędzi cyfrowych, takich jak strony internetowe, adresy poczty elektronicznej oraz aplikacje i platformy cyfrowe. Udostępniane informacje mogą być ograniczone w celu zapewnienia bezpieczeństwa i integralności sieci, w szczególności infrastruktury krytycznej, bezpieczeństwa narodowego lub ochrony uzasadnionych tajemnic operacyjnych i handlowych. Informacje nie muszą być umieszczane w pojedynczym punkcie informacyjnym, o ile zapewnia on połączenie z innymi narzędziami cyfrowymi, takimi jak portale internetowe, bazy danych na platformach cyfrowych lub aplikacje cyfrowe, w których informacje te są przechowywane. Co za tym idzie, możliwe są różne modele pojedynczego punktu informacyjnego. Pojedynczy punkt informacyjny może oferować dodatkowe funkcje, takie jak dostęp do dodatkowych informacji lub wsparcie procesu składania wniosków o udzielenie dostępu do istniejącej infrastruktury technicznej lub koordynację robót budowlanych.

- (27) Ponadto, jeżeli wniosek jest uzasadniony, w szczególności z uwagi na potrzebę współdzielenia istniejącej infrastruktury technicznej lub koordynacji robót budowlanych, operatorzy powinni mieć możliwość przeprowadzenia inspekcji na miejscu i zażądania informacji na temat planowanych robót budowlanych na przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących warunkach i bez uszczerbku dla zabezpieczeń przyjętych w celu zapewnienia bezpieczeństwa i integralności sieci oraz ochrony poufności i tajemnic operacyjnych i handlowych.
- (28) Należy zachęcać do większej przejrzystości w odniesieniu do planowanych robót budowlanych za pośrednictwem pojedynczych punktów informacyjnych. Dokonać tego można poprzez kierowanie upoważnionych operatorów do takich informacji, jeżeli są dostępne. W celu zapewnienia przejrzystości można również wprowadzić wymóg, aby wnioski o udzielenie zezwolenia były uzależnione od uprzedniego udostępnienia informacji dotyczących planowanych robót budowlanych za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego.
- (29) Pozostawiona państwom członkowskim możliwość przydzielenia funkcji pojedynczego punktu informacyjnego więcej niż jednemu właściwemu podmiotowi nie powinna mieć wpływu na zdolność tych podmiotów do skutecznego wypełniania tych funkcji. Jeżeli w państwie członkowskim utworzono więcej niż jeden pojedynczy punkt informacyjny, krajowy cyfrowy punkt kompleksowej obsługi wyposażony we wspólny interfejs użytkownika powinien zapewnić bezproblemowy dostęp do wszystkich pojedynczych punktów informacyjnych za pomocą środków elektronicznych. Pojedynczy punkt informacyjny powinien być w pełni zdigitalizowany i zapewniać łatwy dostęp do odpowiednich narzędzi cyfrowych. Umożliwi to operatorom sieci i podmiotom sektora publicznego korzystanie z przysługujących im praw i wypełnianie obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu. Pojedynczy punkt kontaktowy zapewnia szybki dostęp do minimalnych informacji dotyczących istniejącej infrastruktury technicznej i planowanych robót budowlanych, ogólnych warunków dostępu przez operatorów sieci do istniejącej infrastruktury technicznej, elektronicznych procedur administracyjnych dotyczących udzielania zezwoleń i praw drogi oraz obowiązujących warunków i procedur. W ramach tych minimalnych informacji pojedynczy punkt informacyjny powinien zapewniać dostęp do informacji georeferencyjnych dotyczących lokalizacji istniejącej infrastruktury technicznej i planowanych robót budowlanych. Aby to ułatwić, państwa członkowskie powinny zapewnić zautomatyzowane narzędzia cyfrowe do przekazywania informacji georeferencyjnych i narzędzia umożliwiające ich konwertowanie na obsługiwane formaty danych. Narzędzia te mogłyby zostać udostępnione operatorom sieci i podmiotom sektora publicznego odpowiedzialnym za dostarczanie tych informacji za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego. W przypadku gdy dane georeferencyjne dotyczące lokalizacji są udostępniane za pośrednictwem innych narzędzi cyfrowych, takich jak geoportal INSPIRE ustanowiony na podstawie dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹¹, pojedynczy punkt informacyjny mógłby zapewnić przyjazny dla użytkownika dostęp do tych informacji.

¹¹ Dyrektywa 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 marca 2007 r. ustanawiająca infrastrukturę informacji przestrzennej we Wspólnocie Europejskiej (INSPIRE) (Dz.U. L 108 z 25.4.2007, s. 1).

- (30) W celu zapewnienia proporcjonalności i bezpieczeństwa wymóg udostępniania informacji dotyczących istniejącej infrastruktury technicznej za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego nie musi być stosowany z tych samych powodów, które uzasadniają odrzucenie wniosku o udzielenie dostępu. Udostępnianie informacji dotyczących istniejącej infrastruktury technicznej za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego mogłoby ponadto, w bardzo szczególnych przypadkach, powodować obciążenia lub być nieproporcjonalne dla operatorów sieci i podmiotów sektora publicznego. Taka sytuacja może mieć miejsce na przykład w przypadku, gdy nie są jeszcze dostępne mapy odpowiednich składników mienia, a ich sporządzenie byłoby bardzo kosztowne, lub gdy oczekuje się, że liczba wniosków o udzielenie dostępu na niektórych obszarach państwa członkowskiego lub w odniesieniu do pewnej konkretnej infrastruktury technicznej będzie bardzo niska. Jeżeli na podstawie analizy kosztów i korzyści można stwierdzić, że przekazywanie informacji jest nieproporcjonalne, operatorzy sieci i podmioty sektora publicznego nie powinni być zobowiązani do udostępniania takich informacji. Państwa członkowskie powinny przeprowadzić taką ocenę kosztów i korzyści w oparciu o konsultacje z zainteresowanymi stronami na temat zapotrzebowania na dostęp do istniejącej infrastruktury technicznej, przy czym ocena ta powinna być regularnie aktualizowana. Informacje o procesie konsultacji i jego wynikach należy podawać do wiadomości publicznej za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego.
- (31) Aby zapewnić spójność, właściwe podmioty pełniące funkcje pojedynczego punktu informacyjnego, krajowe organy regulacyjne realizujące zadania wynikające z dyrektywy (UE) 2018/1972 lub inne właściwe organy, takie jak organy krajowe, regionalne lub lokalne zarządzające katastrum lub wykonujące dyrektywę 2007/2/WE (INSPIRE), powinny w stosownych przypadkach konsultować się i współpracować ze sobą. Celem takiej współpracy powinno być ograniczenie do minimum działań służących wypełnianiu obowiązków w zakresie przejrzystości nałożonych na operatorów sieci i podmioty sektora publicznego, w tym na przedsiębiorstwa posiadające znaczącą pozycję rynkową, aby zapewnić dostępność informacji na temat ich infrastruktury technicznej. W przypadku gdy wymagany jest inny zbiór danych dotyczących infrastruktury technicznej operatora o znaczącej pozycji rynkowej, taka współpraca powinna prowadzić do utworzenia użytecznych powiązań i synergii między bazą danych dotyczącą znaczącej pozycji rynkowej a pojedynczym punktem informacyjnym oraz do wypracowania proporcjonalnych wspólnych praktyk w zakresie gromadzenia i dostarczania danych, które to praktyki pozwolą uzyskać łatwo porównywalne wyniki. Współpraca powinna również służyć ułatwieniu dostępu do informacji dotyczących infrastruktury technicznej w świetle warunków krajowych. Jeżeli obowiązki regulacyjne zostaną zmienione lub wycofane, strony, których to dotyczy, powinny mieć możliwość uzgodnienia najlepszych rozwiązań w celu dostosowania procesów gromadzenia i dostarczania danych dotyczących infrastruktury technicznej do nowo wprowadzonych wymogów regulacyjnych.
- (32) Państwa członkowskie mogą zdecydować, że obowiązek w zakresie przejrzystości w odniesieniu do koordynacji robót budowlanych nie będzie miał zastosowania do robót budowlanych z przyczyn związanych z bezpieczeństwem narodowym lub w sytuacjach nadzwyczajnych. Może to dotyczyć robót budowlanych realizowanych gdy w odniesieniu do robót inżynieryjno-budowlanych i powiązanych z nimi instalacji występuje ryzyko zagrożenia publicznego wynikającego z procesów degradacji, które są spowodowane przez niszczyielskie czynniki naturalne lub ludzkie; w takiej sytuacji konieczne jest zapewnienie bezpieczeństwa odpowiednich obiektów lub ich rozbiórki. W celu zapewnienia przejrzystości państwa członkowskie powinny przedstawić informacje o rodzajach robót budowlanych objętych takimi okolicznościami za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego.

- (33) Aby zapewnić znaczące oszczędności i ograniczyć niedogodności dla obszaru, na którym wdrażane są nowe sieci łączności elektronicznej, należy zabronić ograniczeń regulacyjnych, które zasadniczo uniemożliwiają operatorom sieci negocjowanie między sobą umów o koordynacji robót budowlanych prowadzących do wdrożenia sieci VHCN. W przypadku robót budowlanych niefinansowanych ze środków publicznych niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla możliwości zawierania przez operatorów sieci umów o koordynacji robót budowlanych zgodnie ze swoimi własnymi planami inwestycyjnymi i biznesowymi oraz preferowanymi ramami czasowymi.
- (34) Państwa członkowskie powinny zmaksymalizować skutki robót budowlanych finansowanych w całości lub w części ze środków publicznych przez wykorzystywanie pozytywnych efektów zewnętrznych tych robót w różnych sektorach i zapewnienie równych szans w odniesieniu do współdzielenia dostępnej i planowanej infrastruktury technicznej w związku z wdrażaniem sieci VHCN. Nie powinno to mieć negatywnego wpływu na główny cel robót budowlanych finansowanych ze środków publicznych. Złożone w odpowiednim czasie i uzasadnione wnioski dotyczące koordynacji wdrażania elementów sieci VHCN powinny być jednak uwzględniane, na proporcjonalnych, niedyskryminujących i przejrzystych warunkach, przez operatora sieci wykonującego bezpośrednio lub pośrednio (np. poprzez podwykonawców) dane roboty budowlane. Na przykład operator składający wniosek powinien pokryć wszelkie dodatkowe koszty, w tym koszty spowodowane opóźnieniami, i ograniczyć do minimum zmiany w pierwotnych planach. Takie przepisy nie powinny mieć wpływu na prawo państw członkowskich do rezerwowania przepustowości w przypadku sieci łączności elektronicznej nawet w przypadku braku konkretnych wniosków. Dzięki temu państwa członkowskie będą mogły zaspokoić zapotrzebowanie na infrastrukturę techniczną w przyszłości w celu osiągnięcia maksymalnej wartości robót budowlanych lub przyjęcia środków przyznających podobne prawa do koordynacji robót budowlanych operatorom innych rodzajów sieci, takich jak sieci transportowe, gazowe lub elektroenergetyczne.
- (35) W niektórych przypadkach, w szczególności w odniesieniu do wdrożeń na obszarach wiejskich, oddalonych lub słabo zaludnionych, obowiązek koordynacji robót budowlanych mógłby zagrozić rentowności wdrożeń i ostatecznie zniechęcić do dokonywania inwestycji na warunkach rynkowych. W związku z tym wniosek przedsiębiorstwa udostępniającego publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnionego do dostarczania takich sieci dotyczący koordynacji robót budowlanych w pewnych okolicznościach mógłby zostać uznany za nieuzasadniony. Taka sytuacja może wystąpić w szczególności w przypadku gdy przedsiębiorstwo udostępniające lub upoważnione do dostarczania sieci łączności elektronicznej składające wniosek nie wyraziło zamiaru wdrożenia sieci VHCN na danym obszarze (w ramach nowego wdrożenia, modernizacji lub rozbudowy sieci), a wcześniej ogłoszono prognozę lub zaproszenie do złożenia oświadczenia o zamiarze wdrożenia sieci VHCN na wyznaczonych obszarach (zgodnie z art. 22 dyrektywy (UE) 2018/1972) lub przeprowadzono konsultacje publiczne zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa. Jeżeli ogłoszono więcej niż jedną prognozę lub więcej niż jedno zaproszenie lub przeprowadzono więcej niż jedno konsultacje publiczne, należy uwzględnić jedynie brak wyrażenia zainteresowania przy ostatniej okazji obejmujący okres, w którym złożono wniosek o koordynację robót budowlanych. W celu zapewnienia możliwości dostępu do wdrożonej infrastruktury w przyszłości przedsiębiorstwo udostępniające publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnione do dostarczania takich sieci, które realizuje roboty budowlane, powinno zagwarantować, że wdroży infrastrukturę techniczną o wystarczającej przepustowości, uwzględniając wymagania w zakresie przepustowości, jakie zgłosiło przedsiębiorstwo występujące o koordynację robót budowlanych, oraz, w stosownych przypadkach, wytyczne przedstawione przez państwa członkowskie. Pozostaje to bez uszczerbku dla przepisów i warunków związanych z przyznawaniem środków publicznych oraz stosowaniem zasad pomocy państwa.

- (35b) Państwa członkowskie mogą zdecydować o niestosowaniu przepisów niniejszego rozporządzenia dotyczących koordynacji robót budowlanych, w tym przejrzystości, do robót budowlanych, które mają ograniczony zakres, np. pod względem wartości, wielkości lub czasu trwania. Może to dotyczyć na przykład trwających poniżej 48 godzin robót budowlanych z wykorzystaniem mikrokanalizacji lub mających charakter awaryjny.
- (36) Państwa członkowskie mogą zapewnić wytyczne dotyczące stosowania przepisów dotyczących koordynacji robót budowlanych, w tym m.in. podziału kosztów. Przy opracowywaniu wytycznych należy odpowiednio uwzględnić opinie zainteresowanych stron i krajowych organów ds. rozstrzygania sporów.
- (37) Skuteczna koordynacja może pomóc w zmniejszeniu kosztów i opóźnień oraz zakłóceń podczas wdrażania, które mogą być spowodowane problemami na miejscu. Przykładem, gdzie koordynacja robót budowlanych może przynieść wyraźne korzyści, są projekty międzysektorowe w ramach m.in. transeuropejskich sieci energetycznych (TEN-E) i transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T), takie jak wdrożenie korytarzy 5G wzdłuż szlaków transportowych, tj. dróg, torów kolejowych czy śródlądowych dróg wodnych. Projekty te często mogą również wiązać się z koniecznością koordynacji prac projektowych lub współprojektowania w oparciu o współpracę na wczesnym etapie pomiędzy uczestnikami projektu. W ramach współprojektowania zainteresowane strony mogą z wyprzedzeniem uzgodnić ścieżki wprowadzania infrastruktury technicznej oraz technologii i sprzęt, które zostaną wykorzystane, jeszcze przed rozpoczęciem koordynacji robót budowlanych. W związku z tym należy jak najszybciej złożyć wniosek o koordynację robót budowlanych.
- (38) W celu ochrony ogólnych interesów krajowych i unijnych może być konieczne uzyskanie wielu różnych zezwoleń na wprowadzenie elementów sieci łączności elektronicznej lub urządzeń towarzyszących. Zezwolenia te mogą obejmować pozwolenia na roboty ziemne, pozwolenia budowlane, pozwolenia w zakresie miejskiego planowania przestrzennego, środowiskowe i inne, jak również prawa drogi. Liczba zezwoleń i praw drogi wymaganych do wdrożenia różnych rodzajów sieci łączności elektronicznej lub urządzeń towarzyszących oraz lokalny charakter wdrożenia mogą oznaczać konieczność stosowania różnych procedur i warunków, co z kolei może powodować trudności przy wdrażaniu sieci. W związku z tym, aby ułatwić wdrażanie, należy uprościć wszystkie przepisy dotyczące warunków i procedur mających zastosowanie do udzielania zezwoleń i praw drogi oraz uspołnić je na szczeblu krajowym. Należy zachować prawa każdego właściwego organu do uczestnictwa w procedurach i do utrzymania swoich uprawnień w zakresie podejmowania decyzji zgodnie z zasadą pomocniczości, ale jednocześnie w pojedynczych punktach informacyjnych powinny być dostępne wszystkie informacje na temat procedur i warunków ogólnych mających zastosowanie do udzielania zezwoleń na roboty budowlane i praw drogi. W ten sposób można osiągnąć uproszczenie oraz zwiększyć wydajność i przejrzystość w odniesieniu do wszystkich operatorów, a w szczególności nowych podmiotów na rynku i mniejszych operatorów, którzy nie są aktywni na danym terenie. Ponadto operatorzy powinni móc składać swoje wnioski o udzielenie zezwoleń i praw drogi w formie elektronicznej za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego. Każdy właściwy organ powinien informować wnioskodawców – drogą elektroniczną – o bieżącym statusie wniosków o udzielenie zezwolenia, w odniesieniu do których jest on organem właściwym do ich rozpatrzenia, w tym o tym, czy zezwolenie zostało udzielone, czy odmówiono jego wydania; powinien także zapewnić, by wnioskodawca miał dostęp do takich informacji za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego.

- (39) Procedury udzielania zezwoleń nie powinny stanowić przeszkód na drodze do inwestycji ani niekorzystnie wpływać na rynek wewnętrzny. W związku z tym państwa członkowskie powinny zapewnić, aby decyzja w sprawie wniosku o udzielenie zezwolenia na wprowadzenie elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących została wydana w terminie czterech miesięcy od daty otrzymania pełnego wniosku o udzielenie zezwolenia. Prawo Unii lub prawo krajowe, w którym przewidziano inne konkretne terminy lub obowiązki dotyczące należytego przebiegu procedury, takie jak konsultacje społeczne wymagane w ramach procedury administracyjnej do wydania pozwolenia środowiskowego lub postępowania odwoławcze, które to terminy i obowiązki mają zastosowanie do procedury wydawania pozwoleń, powinny mieć pierwszeństwo przed terminem określonym w niniejszym rozporządzeniu. Właściwe organy nie powinny ograniczać ani utrudniać wdrażania sieci VHCN lub wprowadzania urządzeń towarzyszących, ani też sprawiać, że ich wdrażanie będzie mniej atrakcyjne pod względem ekonomicznym. W szczególności nie powinny one, w miarę możliwości, stawać na przeszkodzie równoległemu prowadzeniu procedur udzielania zezwoleń i praw drogi ani wymagać – o ile nie będzie to uzasadnione – od operatorów uzyskania jednego rodzaju zezwolenia, zanim będą mogli ubiegać się o inne rodzaje zezwoleń. Właściwe organy powinny uzasadnić wszelkie odmowy udzielenia zezwoleń lub praw drogi w zakresie swoich kompetencji na podstawie obiektywnych, przejrzystych, niedyskryminujących i proporcjonalnych warunków.
- (40) Aby uniknąć zbędnych opóźnień, właściwe organy muszą stwierdzić kompletność wniosku o udzielenie zezwolenia w terminie 20 dni roboczych od jego otrzymania. Wniosek o udzielenie zezwolenia należy uznać za kompletny, chyba że właściwy organ zwróci się do wnioskodawcy o dostarczenie wszelkich brakujących informacji w tym terminie. Jeżeli oprócz zezwoleń wymagane są prawa drogi w celu wprowadzenia elementów sieci VHCN, właściwe organy powinny – na zasadzie odstępstwa od art. 43 dyrektywy (UE) 2018/1972 – udzielić takich praw drogi w terminie 4 miesięcy od otrzymania wniosku, z wyjątkiem przypadków wyłączenia. Innych praw drogi, które nie są konieczne w połączeniu z zezwoleniami na roboty budowlane, należy udzielić w terminie 6 miesięcy zgodnie z art. 43 dyrektywy (UE) 2018/1972.
- (41) Państwa członkowskie powinny zgodnie z prawem krajowym określić kategorie infrastruktury (takie jak maszty, anteny, słupy i kanały podziemne), które nie będą wymagały pozwolenia na budowę, zezwolenia na roboty ziemne, ani innych rodzajów zezwolenia. Może to również dotyczyć ulepszeń technicznych w ramach prowadzonych prac konserwacyjnych lub instalacyjnych oraz robót budowlanych na małą skalę, takich jak prace wykopowe, a także odnawiania zezwoleń.
- (42) Aby zapewnić przeprowadzanie takich procedur udzielania zezwoleń i praw drogi w rozsądnych terminach, idąc za przykładem pewnych inicjatyw podejmowanych na poziomie krajowym, mających na celu modernizację oraz wprowadzenie dobrych praktyk administracyjnych, należy określić zasady upraszczania procedur administracyjnych. Zasady te mogą obejmować między innymi ograniczenie obowiązku uprzedniego uzyskania zezwolenia do przypadków, w których jest to konieczne.

- (43) Aby ułatwić wprowadzanie elementów sieci VHCN, wszelkie opłaty związane z uzyskaniem zezwolenia innego niż prawa drogi powinny być ograniczone do wysokości kosztów administracyjnych związanych z rozpatrzeniem wniosku o udzielenie zezwolenia zgodnie z zasadami określonymi w art. 16 dyrektywy (UE) 2018/1972. W przypadku praw drogi zastosowanie mają przepisy określone w art. 42 i 43 dyrektywy (UE) 2018/1972. Nie obejmuje to dodatkowych kosztów niezwiązanych z rozpatrywaniem wniosku o zezwolenie, na przykład powiązanych kosztów amortyzacji, naprawy lub wymiany infrastruktury publicznej; lub środków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa publicznego podczas robót budowlanych, nakładanych zgodnie z prawem krajowym przez organy sektora publicznego na operatora.
- (44) Aby osiągnąć cele określone w decyzji (UE) 2022/2481, wszyscy użytkownicy końcowi przebywający w stałych lokalizacjach powinni zostać objęci do 2030 r. siecią gigabitową aż do punktu zakończenia sieci, a wszystkie obszary zaludnione – ultraszybką siecią bezprzewodową nowej generacji o wydajności równej co najmniej 5G, zgodnie z zasadą neutralności technologicznej. Dostarczanie sieci gigabitowych do użytkownika końcowego powinno być ułatwione dzięki nowoczesnej i dostosowanej do przyszłych wyzwań technologii światłowodowej, pasującej w szczególności do nowoczesnej i dostosowanej do przyszłych wyzwań wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej, punktu dostępu do budynku i okablowania wewnątrzbudynkowego. Wykonanie minikanalów podczas budowy budynku wiąże się jedynie z niewielkim dodatkowym kosztem, podczas gdy wyposażanie budynków w infrastrukturę gigabitową może stanowić znaczącą część kosztów wdrożenia sieci gigabitowej. W związku z tym wszystkie nowe budynki lub budynki poddawane ważniejszej renowacji, obejmującej zmiany strukturalne całej wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej lub jej znaczącej części, powinny być wyposażone w infrastrukturę techniczną, punkt dostępu do budynku – łatwo dostępny dla przedsiębiorstw udostępniających publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnionych do dostarczania takich sieci oraz w wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe, dzięki czemu możliwe będzie podłączenie użytkowników końcowych do sieci gigabitowej. Ponadto przedsiębiorcy budowlani powinni zapewnić prowadzące z każdego lokalu do punktu dostępu położonego wewnątrz lub na zewnątrz budynku wielorodzinnego puste kanały umożliwiające podłączenie do punktu końcowego sieci lub – w tych państwach członkowskich, w których dozwolone jest umieszczanie punktu końcowego sieci poza konkretną lokalizacją użytkownika końcowego – do fizycznego punktu, do którego podłącza się użytkownik końcowy, aby połączyć się z siecią publiczną. Ważniejsze renowacje istniejących budynków w lokalizacji użytkownika końcowego służące poprawie charakterystyki energetycznej (zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE¹²) są również okazją do modernizacji wyposażenia tych budynków w wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną przystosowaną do technologii światłowodowej, wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe i punkt dostępu do budynku.
- (44a) Punkt dostępu do budynku powinien być łatwo dostępny dla wielu operatorów, tzn. dostępny bez nadmiernego wysiłku, zwłaszcza w przypadkach gdy znajduje się wewnątrz budynku, bez tworzenia lub ułatwiania monopolu w danym budynku.

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz.U. L 153 z 18.6.2010, s. 13).

- (44b) Przepisy dotyczące wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej przystosowanej do technologii światłowodowej, przystosowanego do technologii światłowodowej punktu dostępu do budynku i okablowania nie wykluczają obecności innego rodzaju technologii w ramach tej samej wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej. Przepisy te nie powinny naruszać prawa właścicieli budynków do wyposażania budynku w wewnątrzbudynkowe okablowanie oprócz okablowania światłowodowego, w dodatkową wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną, w której oprócz światłowodów można umieszczać inne okablowanie lub inne elementy sieci łączności elektronicznej.
- (45) Możliwość wyposażenia budynku w przystosowane do technologii światłowodowej: wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną, punkt dostępu do budynku lub wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe może zostać uznana za nieproporcjonalną pod względem kosztów w określonych przypadkach, na przykład w odniesieniu do niektórych nowych budynków jednorodzinnych lub budynków poddawanych generalnym pracom remontowym. Podstawą do tego mogą być obiektywne przesłanki, takie jak indywidualne szacunki kosztów, względy ekonomiczne związane z lokalizacją lub względy konserwatorskie lub środowiskowe (np. w przypadku pewnych kategorii zabytków).
- (46) Dla potencjalnych nabywców i najemców korzystna będzie praktyka identyfikacji budynków wyposażonych w przystosowane do technologii światłowodowej: wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną, punkt dostępu do budynku oraz wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe, które to budynki oferują w związku z tym znaczny potencjał ograniczenia kosztów. Należy również promować przystosowanie budynków do technologii światłowodowej. Państwa członkowskie mogą zatem opracować oznaczenie „infrastruktura przystosowana do technologii światłowodowej” dla budynków wyposażonych w taką infrastrukturę, przystosowany do technologii światłowodowej punkt dostępu do budynku i wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.
- (47) Przedsiębiorstwa udostępniające publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnione do dostarczania takich sieci, które wdrażają sieci gigabitowe na danym obszarze, mogą odnieść znaczące korzyści skali, jeżeli mają możliwość zakończenia swojej sieci w punkcie dostępu do budynku poprzez wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej i przywrócenie naruszonego obszaru do pierwotnego stanu. Taka możliwość powinna istnieć niezależnie od tego, czy w danej chwili abonent wyraża wyraźne zainteresowanie usługą, i pod warunkiem zminimalizowania oddziaływania na własność prywatną. Po zakończeniu sieci w punkcie dostępu do budynku podłączenie dodatkowego klienta jest możliwe po znacznie niższych kosztach, w szczególności dzięki połączeniom do punktu końcowego sieci lub – w tych państwach członkowskich, w których dozwolone jest umieszczanie punktów końcowych sieci poza konkretną lokalizacją użytkownika końcowego, do fizycznego punktu, w którym użytkownik końcowy podłącza się w celu dostępu do sieci publicznej, w szczególności w przypadku dostępu do znajdującego się w budynku pionowego segmentu przystosowanego do technologii światłowodowej, jeżeli taki segment już istnieje. Cel ten można osiągnąć również wtedy, gdy sam budynek jest wyposażony w sieć gigabitową, a dowolny dostawca publicznych sieci łączności, który ma w tym budynku aktywnego abonenta, ma dostęp do tej sieci wewnątrzbudynkowej na przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących warunkach i zasadach. Może tak być w szczególności w przypadku państw członkowskich, które przyjęły środki określone w art. 44 dyrektywy (UE) 2018/1972. Przedsiębiorstwa udostępniające publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnione do dostarczania takich sieci powinny, w miarę możliwości, usunąć elementy swojej sieci (takie jak przestarzałe kable, wyposażenie) i przywrócić naruszony obszar do stanu pierwotnego po rozwiązaniu umowy z abonentem.

- (48) Aby przyczynić się do zapewnienia dostępności sieci gigabitowych dla użytkowników końcowych, nowe budynki i budynki poddawane ważniejszej renowacji powinny być wyposażone w wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną przystosowaną do technologii światłowodowej i wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe oraz w punkt dostępu do budynku, z wyjątkiem przypadków, w których będzie to nieproporcjonalne do całkowitych kosztów prac remontowych. Państwa członkowskie powinny mieć pewną elastyczność, jeżeli chodzi o osiągnięcie tego celu. W związku z tym celem niniejszego rozporządzenia nie jest harmonizacja przepisów dotyczących odnośnych kosztów, w tym odzyskiwania kosztów wyposażania budynków w wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną przystosowaną do technologii światłowodowej, wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe i punkt dostępu do budynku.
- (49) Zgodnie z zasadą pomocniczości i w celu uwzględnienia uwarunkowań krajowych państwa członkowskie powinny przyjąć normy lub specyfikacje techniczne niezbędne na potrzeby wyposażenia nowych lub poddanych ważniejszej renowacji budynków w wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną przystosowaną do technologii światłowodowej i wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe, a nowych lub poddanych ważniejszej renowacji budynków wielorodzinnych – w punkt dostępu. Te normy lub specyfikacje techniczne mogą określać co najmniej: specyfikacje punktu dostępu do budynku; specyfikacje interfejsu światłowodowego; specyfikacje przewodów; specyfikacje gniazd; specyfikacje rur lub mikrokanałów; specyfikacje techniczne niezbędne do zapobiegania ingerencjom w przewody elektryczne, a także minimalny promień zgięcia. Państwa członkowskie mogą uzależnić wydanie zezwoleń na budowę od tego, czy dany projekt nowego budynku lub projekt generalnych prac remontowych, które wymagają pozwolenia na budowę, jest zgodny z przedmiotowymi normami lub specyfikacjami technicznymi, co stwierdza się na podstawie poświadczanego sprawozdania z badań lub podobnej procedury ustanowionej przez państwa członkowskie. Oprócz pozwolenia na budowę, które jest wydawane przez właściwe organy po sprawdzeniu, że techniczny projekt budowy jest zgodny z odpowiednimi przepisami, w niektórych państwach członkowskich wymagane jest również pozwolenie na użytkowanie budynku zgodnie z jego przeznaczeniem po zakończeniu budowy. Państwa członkowskie mogą również ustanowić systemy certyfikacji do celów stwierdzenia zgodności z przedmiotowymi normami lub specyfikacjami technicznymi oraz do celów kwalifikacji w zakresie uzyskania oznaczenia „infrastruktura przystosowana do technologii światłowodowej”. Aby uniknąć zwiększenia obciążeń administracyjnych związanych z system certyfikacji ustanowionym na podstawie niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie mogą ponadto uwzględnić wymogi proceduralne mające zastosowanie do systemów certyfikacji zgodnie z dyrektywą 2010/31/UE oraz rozważyć możliwość łączonego inicjowania obu procedur certyfikacji.
- (50) Biorąc pod uwagę korzyści społeczne wynikające z cyfrowego włączenia społecznego i ekonomikę wdrażania sieci VHCN, w sytuacji gdy nie ma istniejącej pasywnej ani aktywnej infrastruktury przystosowanej do technologii światłowodowej obsługującej lokale użytkowników końcowych ani rozwiązań alternatywnych pozwalających na doprowadzenie sieci VHCN do abonenta, każdy dostawca publicznych sieci łączności powinien mieć prawo do zakończenia swojej sieci w prywatnym lokalu na własny koszt pod warunkiem zminimalizowania wpływu na własność prywatną, na przykład, jeżeli jest to możliwe, przez ponowne wykorzystanie istniejącej infrastruktury technicznej dostępnej w budynku lub pełne przywrócenie naruszonego obszaru do poprzedniego stanu.
- (51) Wnioski o dostęp do wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej powinny być objęte zakresem niniejszego rozporządzenia, natomiast wnioski o dostęp do okablowania światłowodowego – zakresem dyrektywy (UE) 2018/1972.

- (52) Państwa członkowskie mogą przedstawić wytyczne w sprawie stosowania przepisów dotyczących dostępu do wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej, w tym między innymi wytyczne dotyczące warunków takiego dostępu. Przy opracowywaniu wytycznych należy odpowiednio uwzględnić opinie zainteresowanych stron i krajowych organów ds. rozstrzygania sporów.
- (53) Aby sprzyjać modernizacji i usprawnianiu procedur administracyjnych oraz ograniczyć koszty i czas trwania procedur związanych z wdrażaniem sieci VHCN, pojedyncze punkty informacyjne powinny świadczyć usługi w pełni online. W tym celu pojedyncze punkty informacyjne powinny zapewnić łatwy dostęp do niezbędnych narzędzi cyfrowych, takich jak portale internetowe, adresy poczty elektronicznej, bazy danych oraz platformy i aplikacje cyfrowe. Narzędzia te powinny zapewniać skuteczny dostęp do określonych minimalnych informacji dotyczących istniejącej infrastruktury technicznej i planowanych robót budowlanych oraz możliwość złożenia wniosku o udzielenie informacji. Takie narzędzia cyfrowe powinny również zapewniać dostęp do elektronicznych procedur administracyjnych dotyczących udzielania zezwoleń i praw drogi oraz powiązanych informacji na temat obowiązujących warunków i procedur. Jeżeli w państwie członkowskim utworzono więcej niż jeden pojedynczy punkt informacyjny, należy zapewnić, aby wszystkie pojedyncze punkty informacyjne były łatwo i bezproblemowo dostępne za pomocą środków elektronicznych za pośrednictwem krajowego cyfrowego punktu kompleksowej obsługi. Punkt ten powinien mieć wspólny interfejs użytkownika zapewniający dostęp do pojedynczych punktów informacyjnych działających online. Krajowy cyfrowy punkt kompleksowej obsługi powinien ułatwiać kontakty między operatorami i właściwymi organami pełniącymi funkcje pojedynczych punktów informacyjnych.
- (54) Państwa członkowskie powinny móc korzystać z narzędzi cyfrowych, takich jak portale internetowe, adresy poczty elektronicznej, bazy danych oraz platformy i aplikacje cyfrowe, które mogą być już dostępne na szczeblu lokalnym, regionalnym lub krajowym, i w razie potrzeby udoskonalać te narzędzia, aby zapewniać funkcje pojedynczego punktu informacyjnego, pod warunkiem że narzędzia te spełniają wymogi określone w niniejszym rozporządzeniu. Wymogi te obejmują dostęp za pośrednictwem krajowego cyfrowego punktu kompleksowej obsługi oraz dostępność wszystkich funkcji określonych w niniejszym rozporządzeniu. Aby zapewnić zgodność z zasadami jednorazowości, minimalizacji danych i rzetelności, państwa członkowskie powinny móc w razie potrzeby zintegrować większą liczbę platform cyfrowych, baz danych lub aplikacji cyfrowych wspierających pojedyncze punkty informacyjne. Przykładowo platformy cyfrowe, bazy danych lub aplikacje cyfrowe wspierające pojedyncze punkty informacyjne w zakresie istniejącej infrastruktury technicznej mogłyby być połączone lub w pełni lub częściowo zintegrowane z rozwiązaniami cyfrowymi stosowanymi dla planowanych robót budowlanych i udzielania zezwoleń.

- (55) Aby zapewnić skuteczność pojedynczych punktów informacyjnych przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, państwa członkowskie powinny zapewnić odpowiednie zasoby oraz dostępność istotnych informacji dotyczących danego obszaru geograficznego. Informacje te powinny być udostępniane na odpowiednim poziomie szczegółowości, aby zmaksymalizować efektywność w kontekście przydzielonych zadań, w tym w lokalnym katastrze. W tym względzie państwa członkowskie mogłyby rozważyć ewentualne synergie z pojedynczymi punktami kontaktowymi w rozumieniu art. 6 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹³ oraz innymi planowanymi lub istniejącymi rozwiązaniami w zakresie administracji elektronicznej, a także związane z nimi korzyści skali, tak aby wykorzystać istniejące struktury i maksymalnie zwiększyć korzyści dla użytkowników. Podobnie jednolity portal cyfrowy, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724¹⁴, powinien kierować do pojedynczych punktów informacyjnych.
- (56) Koszty związane z utworzeniem krajowego cyfrowego punktu kompleksowej obsługi, pojedynczych punktów informacyjnych i narzędzi cyfrowych niezbędnych do zapewnienia zgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia mogłyby w całości lub częściowo kwalifikować się do wsparcia finansowego w ramach funduszy unijnych, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – cel szczegółowy: bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz ICT na poziomie regionalnym¹⁵; program „Cyfrowa Europa”¹⁶ – cel szczegółowy: wdrażanie i zapewnienie najlepszego wykorzystania zdolności cyfrowych i interoperacyjności oraz Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności¹⁷ – filary: transformacja cyfrowa oraz inteligentny, zrównoważony wzrost gospodarczy sprzyjający włączeniu społecznemu, w tym spójność gospodarcza, miejsca pracy, produktywność, konkurencyjność, badania naukowe, rozwój i innowacje, a także dobrze funkcjonujący rynek wewnętrzny z silnymi małymi i średnimi przedsiębiorstwami (MŚP), pod warunkiem że wspomniane koszty są zgodne z odpowiednimi celami i kryteriami kwalifikowalności określonymi dla wspomnianych funduszy.

¹³ Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym ([Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36](#)).

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1724 z dnia 2 października 2018 r. w sprawie utworzenia jednolitego portalu cyfrowego w celu zapewnienia dostępu do informacji, procedur oraz usług wsparcia i rozwiązywania problemów, a także zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1024/2012 ([Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 1](#)).

¹⁵ Art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60).

¹⁶ Art. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/694 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiającego program „Cyfrowa Europa” oraz uchylającego decyzję (UE) 2015/2240 (Dz.U. L 166 z 11.5.2021, s. 1).

¹⁷ Art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

- (57) W przypadku braku porozumienia co do warunków technicznych i handlowych w trakcie negocjacji handlowych dotyczących dostępu do infrastruktury technicznej lub koordynacji robót budowlanych każda strona powinna mieć możliwość zwrócenia się do krajowego organu ds. rozstrzygania sporów o narzucenie stronom rozwiązania, tak aby nie dopuścić do przypadków nieuzasadnionej odmowy pozytywnego rozpatrzenia wniosku lub narzucania nieracjonalnych warunków. Przy ustalaniu cen przyznania dostępu do infrastruktury lub podziału kosztów związanych z koordynacją robót budowlanych organ ds. rozstrzygania sporów powinien zapewnić, aby podmiot zapewniający dostęp oraz operatorzy sieci planujący roboty budowlane mieli odpowiednią możliwość odzyskania kosztów związanych z udzieleniem dostępu do swojej infrastruktury technicznej lub z koordynacją ich planowanych robót budowlanych. Należy w tym kontekście uwzględnić wszelkie szczególne uwarunkowania krajowe, wszelkie wprowadzone struktury taryfowe oraz wszelkie poprzednie środki naprawcze nałożone przez krajowe organy regulacyjne. Organ ds. rozstrzygania sporów powinien przy tym również uwzględnić wpływ dostępu, o który wystąpiono, lub koordynacji planowanych robót budowlanych na plan biznesowy podmiotu zapewniającego dostęp lub operatorów sieci planujących roboty budowlane, w tym ich dokonane lub planowane inwestycje, w szczególności inwestycje w infrastrukturę techniczną, której dotyczy wniosek.
- (58) Aby uniknąć opóźnień we wdrażaniu sieci, krajowy organ ds. rozstrzygania sporów powinien rozstrzygać spory w sposób terminowy, a w każdym razie najpóźniej w terminie 4 miesięcy od otrzymania wniosku o rozstrzygnięcie sporu w przypadku sporów dotyczących dostępu do istniejącej infrastruktury technicznej oraz w terminie 2 miesięcy w przypadku sporów dotyczących przejrzystości w zakresie infrastruktury technicznej oraz koordynacji i przejrzystości planowanych robót budowlanych. Organy ds. rozstrzygania sporu mogą nie mieć wpływu na wyjątkowe okoliczności uzasadniające opóźnienie w rozstrzygnięciu sporu, jak np. niewystarczające informacje lub brak dokumentacji niezbędnej do podjęcia decyzji, w tym opinii innych właściwych organów, z którymi należy się skonsultować, lub wysoki stopień złożoności sprawy.
- (59) W przypadku sporów związanych z dostępem do infrastruktury technicznej, planowanymi robotami budowlanymi lub informacjami dotyczącymi tej infrastruktury lub tych robót budowlanych w celu wdrożenia sieci VHCN organ ds. rozstrzygania sporów powinien być uprawniony do rozwiązywania takich sporów w drodze wiążącej decyzji. W każdym przypadku decyzje takiego organu nie powinny przesądzać o braku możliwości skierowania przez każdą ze stron danej sprawy do sądu ani nie powinny uniemożliwiać wcześniejszego lub równoległego uruchomienia mechanizmu pojednawczego służącego formalnemu rozstrzygnięciu sporu, który to mechanizm mógłby mieć formę mediacji lub dodatkowej rundy wymiany opinii.
- (60) Zgodnie z zasadą pomocniczości niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla możliwości powierzenia przez państwa członkowskie przewidzianych w nim zadań regulacyjnych organom, które będą najbardziej odpowiednie do ich wykonywania, zgodnie z krajowym systemem konstytucyjnym dotyczącym przyznawania kompetencji i uprawnień oraz zgodnie z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu. Aby ograniczyć obciążenie administracyjne, państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyznaczenia istniejącego organu lub utrzymania właściwych organów, które są już wyznaczone zgodnie z dyrektywą 2014/61/UE. Informacje dotyczące zadań powierzonych właściwemu organowi lub właściwym organom należy opublikować za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego i przekazać Komisji, chyba że zostały one już opublikowane i przekazane zgodnie z dyrektywą 2014/61/UE. Pozostawiona państwom członkowskim możliwość przydzielenia funkcji pojedynczego punktu informacyjnego więcej niż jednemu właściwemu organowi nie powinna mieć wpływu na zdolność tych organów do skutecznego wypełniania tych funkcji.

- (61) Wyznaczony krajowy organ ds. rozstrzygania sporów i właściwy organ pełniący funkcje pojedynczego punktu informacyjnego powinny zapewnić zainteresowanym stronom bezstronność, niezależność i rozdział strukturalny funkcji, a także powinny wykonywać swoje uprawnienia w sposób bezstronny, przejrzysty i terminowy oraz dysponować odpowiednimi kompetencjami i zasobami.
- (62) Państwa członkowskie powinny przewidzieć odpowiednie, skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje na wypadek nieprzestrzegania niniejszego rozporządzenia lub niezastosowania się do wiążącej decyzji wydanej przez właściwe organy, w tym w przypadkach, w których operator sieci lub podmiot sektora publicznego umyślnie lub wskutek rażącego zaniedbania przekazuje wprowadzające w błąd, błędne lub niekompletne informacje za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego.
- (63) Z uwagi na fakt, że cele niniejszego rozporządzenia zmierzającego do ułatwienia wdrażania infrastruktury technicznej odpowiedniej dla sieci VHCN w całej Unii w sposób, który będzie promował rynek wewnętrzny, nie mogą zostać osiągnięte w wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie ze względu na utrzymujące się różne podejścia oraz powolną i nieskuteczną transpozycję dyrektywy 2014/61/UE, natomiast mogą, ze względu na skalę realizacji sieci i wymagane inwestycje, zostać osiągnięte w większym stopniu na szczeblu unijnym, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (63b) Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla spoczywającego na państwach członkowskich obowiązku ochrony bezpieczeństwa narodowego oraz dla ich uprawnień do zabezpieczania innych podstawowych funkcji państwa, w szczególności w odniesieniu do bezpieczeństwa publicznego, integralności terytorialnej i utrzymywania porządku publicznego. W związku z tym wyjątki od niniejszego rozporządzenia dokonane w odniesieniu do takich kwestii należy uznać za należycie uzasadnione i proporcjonalne.
- (64) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych oraz jest zgodne z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a w szczególności celem niniejszego rozporządzenia jest zapewnienie pełnego poszanowania prawa do życia prywatnego i ochrony tajemnic handlowych, wolności prowadzenia działalności gospodarczej, prawa własności oraz prawa do skutecznego środka prawnego. Niniejsze rozporządzenie należy stosować zgodnie z tymi prawami i zasadami.
- (65) Niniejsze rozporządzenie zawiera przepisy uwzględniające wszystkie obszary merytoryczne objęte dyrektywą 2014/61/UE, którą należy w związku z tym uchylić.

- (66) Okres dwudziestu czterech miesięcy pomiędzy wejściem w życie niniejszego rozporządzenia a rozpoczęciem jego stosowania ma zapewnić państwom członkowskim wystarczający czas na dopilnowanie, aby ich przepisy krajowe nie powodowały żadnych przeszkód w jednolitym i skutecznym stosowaniu niniejszego rozporządzenia. W przypadku małych gmin liczących poniżej 3500 mieszkańców państwa członkowskie mogą – na warunkach określonych w niniejszym rozporządzeniu – zdecydować, że termin przekazywania informacji na temat wniosków o dostęp do infrastruktury technicznej zostanie przedłużony o dodatkowy okres 12 miesięcy. Okres dwudziestu czterech miesięcy pozostaje bez uszczerbku dla zawartych w niniejszym rozporządzeniu przepisów szczegółowych, które dotyczą opóźnionego stosowania przepisów szczegółowych. Państwa członkowskie muszą uchylić przepisy krajowe, które pokrywają się z przepisami niniejszego rozporządzenia lub są z nim sprzeczne, przed rozpoczęciem jego stosowania. Jeżeli chodzi o przyjmowanie nowych przepisów w tym okresie, zgodnie z art. 4 ust. 3 TUE państwa członkowskie mają obowiązek lojalnej współpracy i niepodejmowania działań, które byłyby sprzeczne z przyszłymi przepisami Unii,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie ma na celu ułatwianie i wspieranie wdrażania sieci o bardzo dużej przepustowości (VHCN) przez promowanie wspólnego korzystania z istniejącej infrastruktury technicznej i umożliwianie bardziej efektywnego wdrażania nowej infrastruktury technicznej, tak aby takie sieci mogły być wdrażane szybciej i po niższych kosztach.
2. Jeżeli którykolwiek przepis niniejszego rozporządzenia jest sprzeczny z którymkolwiek przepisem dyrektywy (UE) 2018/1972 lub dyrektywy 2002/77/WE, pierwszeństwo mają odpowiednie przepisy tych dyrektyw.
3. Niniejsze rozporządzenie ustala minimalne wymagania służące osiągnięciu celów określonych w ust. 1. Państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzać zgodne z prawem Unii przepisy, które są bardziej rygorystyczne lub bardziej szczegółowe niż te minimalne wymagania, w przypadku gdy przepisy te służą promowaniu wspólnego korzystania z istniejącej infrastruktury technicznej lub umożliwiają bardziej efektywne wdrażanie nowej infrastruktury technicznej.
4. W drodze wyjątku od ust. 3 państwa członkowskie nie utrzymują ani nie wprowadzają przepisów, które są bardziej rygorystyczne lub bardziej szczegółowe od przepisów ustanowionych w art. 3 ust. 3 lit. a)–e), art. 3 ust. 6, art. 4 ust. 5 akapit drugi, art. 5 ust. 2 akapit drugi, art. 5 ust. 4, art. 6 ust. 2 oraz art. 8 ust. 7 i 8.
5. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla spoczywającego na państwach członkowskich obowiązku ochrony bezpieczeństwa narodowego oraz dla ich uprawnień do zabezpieczania innych podstawowych funkcji państwa, w tym zapewniania integralności terytorialnej państwa i utrzymywania porządku publicznego.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się definicje zawarte w dyrektywie (UE) 2018/1972, w szczególności definicje: „sieci łączności elektronicznej”, „sieci o bardzo dużej przepustowości”, „publicznej sieci łączności elektronicznej”, „punktu zakończenia sieci”, „urządzeń towarzyszących”, „użytkownika końcowego”, „bezpieczeństwa sieci i usług”, „dostępu” i „operatora”.

Stosuje się również następujące definicje:

1) „operator sieci” oznacza:

- a) operatora zdefiniowanego w art. 2 pkt 29 dyrektywy (UE) 2018/1972;
- b) przedsiębiorstwo zapewniające infrastrukturę techniczną przeznaczoną do:

(i) świadczenia usług w zakresie wytwarzania, przesyłu lub dystrybucji:

- gazu;
- energii elektrycznej, w tym oświetlenia publicznego;
- ogrzewania;
- wody, w tym również usuwania lub oczyszczania ścieków i nieczystości, zapewniania systemów odwadniania;

(ii) świadczenia usług transportowych obejmujących linie kolejowe, drogi, w tym drogi miejskie, porty i lotniska;

2) „podmiot sektora publicznego” oznacza organ państwowy, regionalny lub lokalny, podmiot prawa publicznego lub stowarzyszenie utworzone przez co najmniej jeden taki organ lub co najmniej jeden taki podmiot prawa publicznego;

3) „podmioty prawa publicznego” oznacza podmiot, który posiada wszystkie poniższe cechy:

- a) został utworzony w konkretnym celu zaspokajania potrzeb w interesie ogólnym, nie mając charakteru przemysłowego ani handlowego;
 - b) posiada osobowość prawną;
 - c) jest finansowany w całości lub w przeważającej części przez państwo, władze regionalne lub lokalne lub inne podmioty prawa publicznego lub jego zarząd podlega nadzorowi ze strony tych władz lub podmiotów lub ponad połowa członków jego organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego została wyznaczona przez państwo, władze regionalne lub lokalne, bądź przez inne podmioty prawa publicznego;
- 4) „infrastruktura techniczna” oznacza:
- a) dowolny element sieci, który może służyć do umieszczenia w nim innych elementów sieci, przy czym sam nie staje się aktywnym elementem tej sieci, taki jak rurociągi, kanalizacja, maszty, kanały, komory kontrolne, studzienki kanalizacyjne, szafki, instalacje antenowe, wieże i słupy, a także budynki, w tym ich dachy i części fasad, lub wejścia do budynków oraz wszelkie inne zasoby nadające się do umieszczenia w nich elementów sieci, w tym elementy infrastruktury ulicznej, takie jak latarnie, znaki uliczne, sygnalizacja świetlna, billboardy, konstrukcje punktów poboru opłat na autostradach, przystanki autobusowe i tramwajowe oraz stacje metra i stacje kolejowe;
 - b) w przypadku gdy nie jest częścią sieci i jest własnością podmiotów sektora publicznego lub jest przez nie kontrolowana: budynki, z uwzględnieniem ich dachów i części fasad lub wejścia do budynków oraz wszelkie inne zasoby nadające się do umieszczenia w nich elementów sieci, w tym wyposażenie ulic, np. latarnie, znaki uliczne, sygnalizacja świetlna, billboardy, konstrukcje punktów poboru opłat na autostradach, przystanki autobusowe i tramwajowe oraz stacje metra i stacje kolejowe.

Kable, w tym światłowód ciemny, oraz elementy sieci wykorzystywane do dostarczania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, zgodnie z art. 2 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184¹⁸, nie stanowią infrastruktury technicznej w rozumieniu niniejszego rozporządzenia;

5) „roboty budowlane” oznaczają każdy całościowy wynik robót budowlanych lub inżyniersko-budowlanych, który samodzielnie wystarcza do spełnienia funkcji ekonomicznej lub technicznej i obejmuje co najmniej jeden element infrastruktury technicznej;

6) „wewnątrzbudynkowa infrastruktura techniczna” oznacza infrastrukturę techniczną lub instalacje w lokalizacji użytkownika końcowego, w tym elementy będące współwłasnością, przeznaczone do umieszczenia w niej przewodowych lub bezprzewodowych sieci telekomunikacyjnych, które umożliwiają dostarczanie usług łączności elektronicznej, oraz łączącą punkt dostępu do budynku z punktem zakończenia sieci lub – w tych państwach członkowskich, w których dozwolone jest umieszczanie punktu zakończenia sieci poza konkretną lokalizacją użytkownika końcowego – do punktu fizycznego, w którym użytkownik końcowy podłącza się do sieci publicznej;

7) „wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe” oznacza przewody światłowodowe w konkretnej lokalizacji użytkownika końcowego, w tym elementy będące współwłasnością, przeznaczone do dostarczania usług łączności elektronicznej, oraz łączące punkt dostępu do budynku z punktem zakończenia sieci lub – w tych państwach członkowskich, w których dozwolone jest umieszczanie punktu zakończenia sieci poza konkretną lokalizacją użytkownika końcowego – do punktu fizycznego, w którym użytkownik końcowy podłącza się do sieci publicznej;

8) „wewnątrzbudynkowa infrastruktura techniczna przystosowana do technologii światłowodowej” oznacza wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną przeznaczoną do umieszczenia w niej elementów światłowodów;

9) „generalne prace remontowe” oznaczają roboty w obiekcie użytkownika końcowego, obejmujące modyfikacje konstrukcyjne całej wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej lub jej znacznej części i wymagające zgodnie z prawem krajowym pozwolenia na budowę;

¹⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 435 z 23.12.2020, s. 1).

10) „pozwolenie” oznacza bezpośrednią lub pośrednią decyzję lub zbiór decyzji wydanych równocześnie lub kolejno przez jeden właściwy organ lub kilka właściwych organów, które to decyzje są wymagane na podstawie prawa krajowego, aby przedsiębiorstwo mogło przeprowadzić roboty budowlane lub inżynieryjno-budowlane niezbędne do wdrożenia elementów sieci VHCN;

11) „punkt dostępu do budynku” oznacza punkt fizyczny znajdujący się wewnątrz lub na zewnątrz budynku, łatwo dostępny dla wielu przedsiębiorstw udostępniających publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnionych do dostarczania takich sieci, za pomocą którego to punktu udostępniane jest połączenie z wewnątrzbudynkową infrastrukturą techniczną przystosowaną do technologii światłowodowej.

12) „prawa drogi” oznacza prawa, o których mowa w art. 43 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/1972, przyznane operatorowi w celu zainstalowania urządzeń na własności prywatnej lub publicznej, ponad nią lub pod nią, w celu wprowadzenia sieci VHCN i urządzeń towarzyszących.

Artykuł 3

Dostęp do istniejącej infrastruktury technicznej

1. Bez uszczerbku dla ust. 3, na pisemny wniosek operatora wszystkie podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub kontrolujące taką infrastrukturę i wszyscy operatorzy sieci rozpatrują pozytywnie każdy uzasadniony wniosek o dostęp do infrastruktury technicznej, na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach, również cenowych, na potrzeby wprowadzenia elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących. Podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub kontrolujące taką infrastrukturę rozpatrują pozytywnie każdy uzasadniony wniosek o dostęp również na niedyskryminujących warunkach i zasadach. W takich pisemnych wnioskach określa się elementy infrastruktury technicznej będącej przedmiotem wniosku o udzielenie dostępu oraz dokładny harmonogram. [Państwa członkowskie mogą określić szczegółowe wymogi dotyczące tych wniosków.

2. Przy ustalaniu sprawiedliwych i rozsądnych warunków przyznawania dostępu, w tym cen, operatorzy sieci i podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub kontrolujące taką infrastrukturę uwzględniają w stosownych przypadkach co najmniej następujące kwestie:

- a) istniejące umowy i warunki handlowe uzgodnione między operatorami ubiegającymi się o dostęp a operatorami sieci lub podmiotami publicznymi udzielającymi dostępu do infrastruktury technicznej.
- b) konieczność zapewnienia, aby podmiot zapewniający dostęp, w tym dostawcy urządzeń towarzyszących, mieli odpowiednią możliwość odzyskania kosztów związanych z udzieleniem dostępu do swojej infrastruktury technicznej, z uwzględnieniem specyficznych uwarunkowań krajowych, modeli biznesowych oraz wszelkich struktur taryfowych wprowadzonych w celu zapewnienia odpowiedniej możliwości odzyskania kosztów; w przypadku sieci łączności elektronicznej uwzględnia się także wszelkie środki naprawcze nałożone przez krajowy organ regulacyjny;
- c) wpływ dostępu, którego dotyczy wniosek, na plan biznesowy podmiotu zapewniającego dostęp, w tym inwestycje w infrastrukturę techniczną, której dotyczy wniosek o udzielenie dostępu, a także konieczność dopilnowania, aby podmiot zapewniający dostęp otrzymał godziwy zwrot z inwestycji odzwierciedlający odpowiednie warunki rynkowe oraz – w szczególności w przypadku przedsiębiorstw dostarczających przede wszystkim infrastrukturę wież i oferujących fizyczny więcej niż jednemu przedsiębiorstwu udostępniającemu lub upoważnionemu do dostarczania sieci łączności elektronicznej – ich różne modele biznesowe;

W szczególnym przypadku dostępu operatorów do infrastruktury technicznej organy ds. rozstrzygania sporów, uwzględniając w stosownych przypadkach wytyczne ustanowione zgodnie z ust. 9, mogą przy ustalaniu sprawiedliwych i rozsądnych warunków przyznawania dostępu, w tym cen, uwzględniać:

- efektywność ekonomiczną takich inwestycji w oparciu o ich profil ryzyka;
- harmonogramy zwrotu z inwestycji;
- wpływ udzielenia dostępu na konkurencję na rynku niższego szczebla, a w konsekwencji – na ceny i zwrot z inwestycji;
- amortyzację aktywów sieci w chwili złożenia wniosku o udzielenie dostępu;

- wszelkie uzasadnienie biznesowe stanowiące podstawę danej inwestycji w momencie jej realizacji, w szczególności w przypadku infrastruktury technicznej wykorzystywanej do zapewnienia łączności, oraz wszelkie możliwości współinwestowania we wdrażanie infrastruktury technicznej uprzednio zaoferowane podmiotowi ubiegającemu się o dostęp, zwłaszcza zgodnie z art. 76 dyrektywy (UE) 2018/1972, lub równoległego współwdrażania.

-

3. Operatorzy sieci i podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub kontrolujące taką infrastrukturę mogą odmówić dostępu do określonej infrastruktury technicznej na podstawie co najmniej jednego z następujących warunków:

- a) braku technicznej zdolności infrastruktury technicznej, której dotyczy wniosek o udzielenie dostępu, do umieszczenia w niej elementów sieci VHCN, o których mowa w ust. 1;
- b) braku miejsca do wprowadzenia elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących, o których mowa w ust. 1, w tym po uwzględnieniu przyszłego zapotrzebowania podmiotu zapewniającego dostęp na miejsce wykazanego odpowiednio np. w dostępnych publicznie planach inwestycyjnych lub jako próg dozwolonej pojemności wyrażonej jako procent całkowitej pojemności;
- c) istnienie uzasadnionych powodów dotyczących ochrony, bezpieczeństwa narodowego i zdrowia publicznego;
- d) istnienie należycie uzasadnionych przesłanek związanych z integralnością i bezpieczeństwem sieci, w szczególności krytycznej infrastruktury krajowej;
- e) istnienie należycie uzasadnionego ryzyka, że planowane usługi łączności elektronicznej mogą spowodować poważne zakłócenia w świadczeniu innych usług za pośrednictwem tej samej infrastruktury technicznej; lub
- f) dostępności realnych alternatywnych środków hurtowego pasywnego fizycznego dostępu do sieci łączności elektronicznej, w tym światłowodu ciemnego lub rozdzielania światłowodu, oferowanych przez tego samego operatora sieci, które są odpowiednie do celu zapewniania sieci VHCN, pod warunkiem że taki dostęp jest oferowany na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach.

Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że operatorzy sieci i podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub kontrolujące taką infrastrukturę mogą odmówić dostępu do określonej infrastruktury technicznej, w przypadku gdy dostępne są realne alternatywne środki niedyskryminacyjnego otwartego hurtowego fizycznego dostępu do sieci o bardzo dużej przepustowości oferowane przez tego samego operatora sieci lub ten sam podmiot publiczny, pod warunkiem że:

- i. takie alternatywne środki hurtowego dostępu są oferowane na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach; oraz
- ii. projekt wdrożeniowy operatora występującego z wnioskiem dotyczy tego samego obszaru i w obszarze tym nie ma innej funkcjonującej sieci światłowodowej połączonej z lokalem użytkownika końcowego (FttP).

W przypadku odmowy udzielenia dostępu operator sieci lub podmiot sektora publicznego będący właścicielem infrastruktury fizycznej lub ją kontrolujący – możliwie jak najszybciej, nie później jednak niż dwa miesiące od daty otrzymania kompletnego wniosku o dostęp – przekazuje na piśmie podmiotowi ubiegającemu się o dostęp konkretne i szczegółowe uzasadnienie takiej odmowy; wyjątkiem jest krytyczna infrastruktura krajowa, w odniesieniu do której nie jest wymagane konkretne i szczegółowe uzasadnienie przy przekazywaniu podmiotowi występującemu informacji o odmowie.

4. Państwa członkowskie mogą ustanowić lub wyznaczyć organ, który będzie koordynował wnioski o udzielenie dostępu do infrastruktury technicznej będącej własnością podmiotów sektora publicznego lub przez nie kontrolowanej, zapewniał porady prawne i techniczne w toku negocjacji warunków dostępu oraz ułatwiał udostępnianie informacji za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego, o którym mowa w art. 10.

5. Infrastruktura techniczna, która podlega już obowiązkom w zakresie dostępu nałożonym przez krajowe organy regulacyjne na podstawie dyrektywy (UE) 2018/1972, przez inne właściwe organy lub wynikającym ze stosowania unijnych zasad pomocy państwa, nie podlega obowiązkom określonym w ust. 1, 2 i 3, dopóki obowiązują takie obowiązki w zakresie dostępu.

6. Podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub niektórych kategorii takiej infrastruktury technicznej lub kontrolujące taką infrastrukturę lub takie kategorie nie muszą stosować ust. 1, 2 i 3 do tej infrastruktury technicznej lub jej kategorii ze względu na ich wartość architektoniczną, historyczną, religijną lub środowiskową, lub ze względu na bezpieczeństwo publiczne, obronność oraz ochronę i zdrowie publiczne. Państwa członkowskie określają taką infrastrukturę techniczną lub jej kategorie na swoich terytoriach na podstawie należycie uzasadnionych i proporcjonalnych kryteriów. Wykaz kategorii infrastruktury fizycznej oraz kryteria stosowane do ich identyfikacji są publikowane za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego.

7. Operatorzy mają prawo oferować dostęp do swojej infrastruktury technicznej do celów wdrażania sieci innych niż sieci łączności elektronicznej lub wprowadzania urządzeń towarzyszących.

8. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla prawa własności właściciela infrastruktury technicznej, w przypadku gdy operator sieci lub podmiot sektora publicznego nie jest jej właścicielem, oraz dla praw własności jakiegokolwiek innej strony trzeciej, takiej jak właściciele nieruchomości gruntowych i majątku prywatnego lub – w stosownych przypadkach – dla praw najemców.

9. Państwa członkowskie mogą wydać wytyczne dotyczące stosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 4

Przejrzystość w odniesieniu do infrastruktury technicznej

1. W celu złożenia wniosku o udzielenie dostępu do infrastruktury technicznej zgodnie z art. 3 każdy operator ma prawo dostępu, na wniosek, do następujących minimalnych informacji dotyczących istniejącej infrastruktury technicznej, w formacie elektronicznym za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego:

- a) lokalizacja georeferencyjna i przebieg;
- b) rodzaj i aktualny sposób użytkowania infrastruktury oraz
- c) punkt kontaktowy.

Takie minimalne informacje udostępnia się na proporcjonalnych, niedyskryminujących i przejrzystych warunkach, a w każdym razie nie później niż 15 dni roboczych od daty złożenia wniosku o udzielenie informacji. W należycie uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać przedłużony o 15 dni roboczych. Operatorzy występujący o dostęp są informowani o nowym terminie za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego.

Każdy operator składający wniosek o udzielenie dostępu do informacji na podstawie niniejszego artykułu określa obszar, na którym przewiduje wprowadzenie elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących.

Dostęp do minimalnych informacji można ograniczyć lub można go odmówić jedynie w przypadku, gdy jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa niektórych budynków będących własnością podmiotów sektora publicznego lub kontrolowanych przez nie, bezpieczeństwa i integralności sieci, bezpieczeństwa narodowego, bezpieczeństwa krajowej infrastruktury krytycznej, zdrowia publicznego lub bezpieczeństwa publicznego, w przypadku gdy infrastruktura techniczna nie podlega obowiązkom w zakresie dostępu zgodnie z art. 3 ust. 6 lub też ze względu na poufność lub tajemnice operacyjne i handlowe.

2. Operatorzy sieci oraz podmioty sektora publicznego muszą udostępniać minimalne informacje, o których mowa w ust. 1, za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego oraz w formie elektronicznej w terminie rozpoczynającym się nie później niż 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Na tych samych warunkach operatorzy sieci oraz podmioty sektora publicznego niezwłocznie udostępniają wszelkie zaktualizowane informacje oraz wszelkie nowe minimalne informacje, o których mowa w ust. 1. W przypadku gdy operatorzy sieci lub podmioty sektora publicznego nie przestrzegają obowiązku określonego w ust. 1, właściwe organy mogą zażądać udostępnienia brakujących informacji, o których mowa w ust. 1, w postaci elektronicznej za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego w ciągu 15 dni roboczych od przekazania tego żądania, bez uszczerbku dla możliwości nakładania przez państwa członkowskie kar na operatorów sieci i na podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub ją kontrolujące za nieprzestrzeganie tego obowiązku.

3. Na konkretny wniosek operatora operatorzy sieci i podmioty sektora publicznego rozpatrują pozytywnie uzasadnione wnioski o umożliwienie inspekcji na miejscu w odniesieniu do określonych elementów ich infrastruktury technicznej. We wnioskach tych określa się odpowiednie elementy infrastruktury technicznej związane z planowanym wprowadzeniem elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących. Zgody na inspekcję na miejscu w odniesieniu do określonych elementów infrastruktury technicznej udziela się na proporcjonalnych, niedyskryminujących i przejrzystych warunkach w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania wniosku, z zastrzeżeniem ograniczeń określonych w ust. 1 akapit czwarty. Państwa członkowskie mogą określić szczegółowe wymogi dotyczące takiego wniosku.

4. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że ze względów bezpieczeństwa ust. 1, 2 i nie będą miały zastosowania do całości lub części krajowej infrastruktury krytycznej określonej w prawie krajowym.

5. Ust. 1, 2 i 3 nie stosuje się:

- a) w przypadku infrastruktury technicznej, która jest nieprzydatna technicznie do celów wdrażania sieci VHCN lub wprowadzania urządzeń towarzyszących; lub
- b) w szczególnych przypadkach, w których obowiązek udostępnienia informacji dotyczących określonych rodzajów istniejącej infrastruktury technicznej na podstawie ust. 1 akapit pierwszy byłby nieproporcjonalny na podstawie oceny kosztów i korzyści przeprowadzonej przez państwa członkowskie i w oparciu o konsultacje z zainteresowanymi stronami; lub
- c) w przypadku gdy infrastruktura techniczna nie podlega obowiązkom w zakresie dostępu zgodnie z art. 3 ust. 6.

Uzasadnienie, kryteria i warunki stosowania wszelkich takich wyjątków są publikowane za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego.

6. Operatorzy, którzy uzyskują dostęp do informacji zgodnie z niniejszym artykułem, muszą zastosować odpowiednie środki, aby zapewnić przestrzeganie poufności oraz tajemnic operacyjnych i handlowych.

Artykuł 5

Koordinacja robót budowlanych

1. Podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub kontrolujące taką infrastrukturę oraz wszyscy operatorzy sieci mają prawo do negocjowania z operatorami umów dotyczących koordynacji robót budowlanych, w tym podziału kosztów, w celu wprowadzenia elementów sieci o bardzo dużej przepustowości lub urządzeń towarzyszących.

2. Podmioty sektora publicznego będące właścicielami infrastruktury technicznej lub kontrolujące taką infrastrukturę oraz wszyscy operatorzy sieci przy wykonywaniu bezpośrednio lub pośrednio robót budowlanych finansowanych w całości lub w części ze środków publicznych lub przy planowaniu takich robót rozpatrują pozytywnie każdy uzasadniony pisemny wniosek o koordynację tych robót budowlanych na przejrzystych i niedyskryminujących warunkach, złożony przez operatorów w celu wprowadzenia elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących. Państwa członkowskie mogą określić szczegółowe wymogi dotyczące takiego wniosku, w tym przypadki częściowego finansowania.

Takie wnioski rozpatruje się pozytywnie, pod warunkiem że spełnione są łącznie następujące warunki:

- a) pozytywne rozpatrzenie wniosku nie spowoduje dodatkowych kosztów niemożliwych do odzyskania, w tym wynikających z dodatkowych opóźnień, dla operatora sieci, który pierwotnie planował odnośne roboty budowlane, bez uszczerbku dla możliwości uzgodnienia podziału kosztów między zainteresowane strony;
- b) operator sieci, który pierwotnie planował odnośne roboty budowlane, zachowa kontrolę nad koordynacją tych robót;
- c) wniosek o koordynację zostanie złożony odpowiednio wcześniej, a w przypadku konieczności uzyskania zezwolenia – co najmniej 2 miesiące przed przedłożeniem ostatecznego projektu właściwym organom do spraw wydawania zezwoleń.

3. Wniosek o koordynację robót budowlanych złożony przez przedsiębiorstwo udostępniające publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnione do dostarczania takich sieci do przedsiębiorstwa udostępniającego publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnionego do dostarczania takich sieci może zostać uznany za nieuzasadniony, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) wniosek dotyczy obszaru, który podlega któremukolwiek z poniższych elementów:
 - (i) prognozie dotyczącej zasięgu sieci szerokopasmowych, w tym sieci VHCN, zgodnie z art. 22 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/1972;
 - (ii) zaproszeniu do zgłaszania zamiaru wdrażania sieci VHCN zgodnie z art. 22 ust. 3 dyrektywy (UE) 2018/1972
 - (iii) albo konsultacjom publicznym w ramach stosowania unijnych zasad pomocy państwa;

- b) przedsiębiorstwo składające wniosek nie wyraziło zamiaru wdrożenia sieci VHCN na obszarze, o którym mowa w lit. a), w ramach żadnej z niedawnych procedur wymienionych w tej literze, obejmujących okres, w którym złożono wniosek o koordynację.

Jeżeli wniosek o koordynację zostanie uznany za nieuzasadniony na podstawie akapitu pierwszego, przedsiębiorstwo udostępniające publiczne sieci łączności elektronicznej lub upoważnione do dostarczania takich sieci, które odmawia koordynacji robót budowlanych, wdraża infrastrukturę techniczną o przepustowości wystarczającej do zaspokojenia potencjalnych przyszłych uzasadnionych potrzeb stron trzecich w zakresie dostępu.

4. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że ust. 2 i 3 nie będą miały zastosowania do tych rodzajów robót, które są robotami o ograniczonym zakresie, np. pod względem wartości, wielkości lub czasu trwania, ani do krytycznej infrastruktury krajowej. Państwa członkowskie określają rodzaj robót budowlanych uznawanych za roboty o ograniczonym zakresie lub związane – zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym – z krytyczną infrastrukturą krajową na podstawie należycie uzasadnionych i proporcjonalnych kryteriów. Informacje dotyczące takich rodzajów robót budowlanych są publikowane za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego. Państwa członkowskie mogą zdecydować o niepublikowaniu informacji dotyczących krytycznej infrastruktury krajowej.

5. Państwa członkowskie mogą wydać wytyczne dotyczące stosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 6

Przejrzystość w odniesieniu do planowanych robót budowlanych

1. Do celów wniosku o koordynację robót budowlanych, o której mowa w art. 5 ust. 2, każdy operator sieci udostępnia w formacie elektronicznym za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego następujące minimalne informacje:

- a) lokalizację georeferencyjną i rodzaj robót;
- b) objęte wnioskiem elementy infrastruktury technicznej;
- c) przewidywaną datę rozpoczęcia robót i czas ich trwania;

- d) w stosownych przypadkach przewidywany termin przedłożenia ostatecznego projektu właściwym organom w celu uzyskania zezwolenia;
- e) punkt kontaktowy.

Operator sieci zapewnia, by informacje, o których mowa w akapicie pierwszym, w odniesieniu do planowanych robót budowlanych dotyczących jego infrastruktury technicznej były prawidłowe i aktualne oraz niezwłocznie udostępniane za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego. Musi to nastąpić niezwłocznie po uzyskaniu przez operatora sieci dostępu do informacji, a w każdym razie, jeżeli wymagane jest zezwolenie, nie później niż 3 miesiące przed pierwszym złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia do właściwych organów.

Aby ułatwić zawieranie umów dotyczących koordynacji robót budowlanych w przypadku budowy lub renowacji dróg miejskich lub chodników będących własnością organów sektora publicznego lub znajdujących się pod ich kontrolą, organy sektora publicznego udostępniają w postaci elektronicznej za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego informacje, o których mowa w akapicie pierwszym. Następuje to niezwłocznie po uzyskaniu przez podmiot sektora publicznego tych informacji, a w każdym przypadku i jeżeli występuje się o zezwolenie, nie później niż 3 miesiące przed pierwszym złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia do właściwych organów.

Operatorzy mają prawo dostępu do minimalnych informacji, o których mowa w akapicie pierwszym, w formacie elektronicznym, na wniosek, za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego. We wniosku o dostęp do informacji określa się obszar, na którym operator składający wniosek przewiduje wprowadzenie elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących. Informacje będące przedmiotem wniosku udostępnia się na proporcjonalnych, niedyskryminujących i przejrzystych warunkach w terminie 15 dni roboczych od daty otrzymania wniosku o udzielenie informacji. W należycie uzasadnionych przypadkach termin ten może zostać przedłużony o 15 dni roboczych. Dostęp do minimalnych informacji można ograniczyć lub można go odmówić jedynie w zakresie niezbędnym do zapewnienia bezpieczeństwa i integralności sieci, w tym sieci infrastruktury krytycznej, bezpieczeństwa narodowego, zdrowia lub bezpieczeństwa publicznego, poufności lub zachowania tajemnic operacyjnych i handlowych.

2. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że ust. 1 nie będzie miał zastosowania do informacji dotyczących tych rodzajów robót, które są robotami o ograniczonym zakresie, np. pod względem wartości, wielkości lub czasu trwania w przypadku krytycznej infrastruktury krajowej lub ze względu na bezpieczeństwo publiczne, bezpieczeństwo narodowe lub w sytuacjach nadzwyczajnych. Państwa członkowskie określają, na podstawie należycie uzasadnionych i proporcjonalnych kryteriów, rodzaje robót budowlanych, które zostałyby uznane za roboty o ograniczonym zakresie lub dotyczące krytycznej infrastruktury krajowej, a także sytuacje nadzwyczajne lub względy bezpieczeństwa narodowego, które uzasadniałyby wyłączenie z obowiązku udostępnienia informacji. Informacje dotyczące takich rodzajów robót budowlanych wyłączonych z obowiązków w zakresie przejrzystości są publikowane za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego. Państwa członkowskie mogą zdecydować o niepublikowaniu informacji dotyczących krytycznej infrastruktury krajowej.

Artykuł 7

Procedura udzielania zezwoleń i praw drogi

1. Właściwe organy nie mogą nieproporcjonalnie ograniczać **ani** utrudniać wprowadzania elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących. Państwa członkowskie dokładają wszelkich starań w celu ułatwienia, aby wszelkie przepisy dotyczące warunków i procedur dotyczących udzielania zezwoleń i praw drogi wymaganych do wprowadzania elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących były spójne na całym terytorium krajowym, bez uszczerbku dla prawa państw członkowskich do zachowania przepisów i zabezpieczeń w zakresie ochrony bezpieczeństwa publicznego.
2. Właściwe organy udostępniają, za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego i w formie elektronicznej, wszystkie informacje na temat warunków i procedur dotyczących udzielania zezwoleń i praw drogi, które są udzielane w drodze procedur administracyjnych, w tym wszelkie informacje dotyczące zwolnień mających zastosowanie do niektórych lub wszystkich zezwoleń lub praw drogi wymaganych na mocy prawa krajowego lub prawa Unii.
3. Właściwe organy zapewniają, by operatorzy mogli składać, za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego i w formie elektronicznej, wnioski o udzielenie zezwoleń lub praw drogi oraz uzyskać informacje o statusie swojego wniosku. Państwa członkowskie mogą określić szczegółowe procedury uzyskiwania tych informacji.

4. *skreślono*

5. Właściwe organy udzielają lub odmawiają udzielenia zezwoleń, innych niż prawa drogi, w terminie maksymalnie 4 miesiące od daty otrzymania kompletnego wniosku.

Kompletność wniosku o udzielenie zezwoleń lub praw drogi jest ustalana przez właściwe organy w terminie 20 dni roboczych od daty otrzymania wniosku. Wniosek uznaje się za kompletny, chyba że właściwe organy zwrócą się do wnioskodawcy o dostarczenie w tym terminie wszelkich brakujących informacji.

Akapit pierwszy i drugi pozostają bez uszczerbku dla innych konkretnych terminów lub obowiązków określonych w celu odpowiedniego przeprowadzenia procedury, które mają zastosowanie w odniesieniu do procedury udzielania zezwoleń, w tym postępowania odwoławczego, zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym zgodnym z prawem Unii.

W drodze wyjątku i z uzasadnionych przyczyn termin 4 miesiące, o którym mowa w akapicie pierwszym i w ust. 6, może zostać przedłużony przez właściwy organ z urzędu. Wszelkie przedłużenie musi być możliwie najkrótsze, nie może przy tym przekraczać 4 miesiące, z wyjątkiem gdy jest to wymagane do dotrzymania innych konkretnych terminów lub wypełnienia obowiązków ustanowionych w celu odpowiedniego przeprowadzenia procedury, które mają zastosowanie w odniesieniu do procedury udzielania zezwoleń, w tym postępowania odwoławczego, zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym zgodnym z prawem Unii. Państwa członkowskie określają przyczyny uzasadniające takie przedłużenie i publikują je z wyprzedzeniem za pośrednictwem pojedynczych punktów informacyjnych.

Każda odmowa udzielenia zezwolenia lub prawa drogi musi być należycie uzasadniana na podstawie obiektywnych, przejrzystych, niedyskryminujących i proporcjonalnych kryteriów.

6. Na zasadzie odstępstwa od art. 43 ust. 1 lit. a) dyrektywy (UE) 2018/1972, w przypadku gdy do wprowadzenia elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących oprócz zezwoleń wymagane są prawa drogi na miejscach będących własnością publiczną lub, w stosownych przypadkach, własnością prywatną – za uprzednią zgodą właściciela lub zgodnie z prawem krajowym, ponad lub pod takimi miejscami, właściwe organy udzielają takich praw drogi w terminie 4 miesiące od daty otrzymania kompletnego wniosku, z wyjątkiem przypadków wyłączenia.

7. *skreślono*

8. Państwa członkowskie mogą zgodnie z prawem krajowym określić kategorie wprowadzania elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących, które nie podlegają żadnej procedurze udzielania zezwoleń w rozumieniu niniejszego artykułu.

9. Państwa członkowskie mogą między innymi wymagać zezwoleń na wprowadzenie elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących na budynkach lub w miejscach o wartości architektonicznej, historycznej, religijnej lub przyrodniczej chronionych zgodnie z prawem krajowym lub, w razie konieczności, ze względów bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej lub ze względów środowiskowych.

10. Zezwolenia, inne niż prawa drogi, wymagane do wprowadzenia elementów sieci VHCN lub urządzeń towarzyszących nie podlegają żadnym opłatom niebędącym kosztami administracyjnymi przewidzianymi odpowiednio w art. 16 dyrektywy (UE) 2018/1972.

Artykuł 8

Wewnątrzbudynkowa infrastruktura techniczna i przewody światłowodowe

1. Wszystkie znajdujące się w lokalizacji użytkownika końcowego nowo powstające budynki lub budynki przechodzące generalne prace remontowe, w tym budynki wielorodzinne zawierające elementy będące współwłasnością, w odniesieniu do których wnioski o wydanie pozwolenia na budowę zostały złożone po dniu przypadającym 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, mają być wyposażone w punkt dostępu do budynku, wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną przystosowaną do technologii światłowodowej oraz wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe, w tym połączenia aż do punktów zakończenia sieci, lub – w tych państwach członkowskich, w których dozwolone jest umieszczanie punktu zakończenia sieci poza konkretną lokalizacją użytkownika końcowego – do punktu fizycznego, w którym użytkownik końcowy podłącza się do sieci publicznej.

2. *skreślono*

3. Jeśli nie podniesie to nieproporcjonalnie kosztów prac remontowych i będzie technicznie wykonalne, do dnia przypadającego 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wszystkie budynki w lokalizacji użytkownika końcowego, w tym ich elementy będące współwłasnością, poddawane ważniejszym renowacjom zdefiniowanym w art. 2 pkt 10 dyrektywy 2010/31/UE muszą być wyposażone w punkt dostępu do budynku, wewnątrzbudynkową infrastrukturę techniczną przystosowaną do technologii światłowodowej oraz wewnątrzbudynkowe okablowanie światłowodowe, w tym połączenia aż do punktów zakończenia sieci, lub – w tych państwach członkowskich, w których dozwolone jest umieszczanie punktu zakończenia sieci poza konkretną lokalizacją użytkownika końcowego – do punktu fizycznego, w którym użytkownik końcowy podłącza się do sieci publicznej.

4. Państwa członkowskie przyjmują odpowiednie normy lub specyfikacje techniczne, które są niezbędne do wdrożenia ust. 1 i 3 najpóźniej do dnia przypadającego 18 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. Te normy lub specyfikacje techniczne mogą obejmować:

- a) specyfikacje punktu dostępu budynku i specyfikacje interfejsu światłowodowego;
- b) specyfikacje przewodów;
- c) specyfikacje gniazd;
- d) specyfikacje przewodów lub mikrokanałów;
- e) specyfikacje techniczne niezbędne do zapobiegania ingerencjom w przewody elektryczne;
- f) minimalny promień zgięcia;
- g) specyfikacje techniczne instalacji okablowania.

5. Budynki wyposażone zgodnie z niniejszym artykułem kwalifikują się, na zasadzie dobrowolności i zgodnie z procedurami ustanowionymi przez państwa członkowskie, do uzyskania oznaczenia „infrastruktura przystosowana do technologii światłowodowej”, w przypadku gdy państwa członkowskie postanowiły wprowadzić takie oznaczenie.

6. Państwa członkowskie mogą ustanowić systemy certyfikacji do celów stwierdzenia zgodności z normami lub specyfikacjami technicznymi, o których mowa w ust. 4, oraz kwalifikacji do uzyskania oznaczenia „infrastruktura przystosowana do technologii światłowodowej”, o którym mowa w ust. 5. Państwa członkowskie mogą uzależnić wydanie pozwoleń na budowę, o których mowa w ust. 1 i 3, od spełnienia norm lub specyfikacji technicznych, o których mowa w niniejszym ustępie, na podstawie projektu technicznego oraz – w stosownych przypadkach – wydanie pozwolenia na użytkowanie budynku zgodnie z jego przeznaczeniem po zakończeniu budowy na podstawie poświadczanego sprawozdania z badań lub podobnej ustanowionej przez państwa członkowskie procedury, która może obejmować lokalne inspekcje budynków lub ich reprezentatywnej próby.

7. Ust. 1 i 3 nie mają zastosowania do niektórych kategorii budynków, w przypadku których zachowanie zgodności z tymi ustępami stanowi nieproporcjonalne obciążenie w kategoriach kosztów dla indywidualnych właścicieli lub wspólnot w oparciu o obiektywne czynniki. Państwa członkowskie określają takie kategorie budynków na podstawie należyście uzasadnionych i proporcjonalnych kryteriów.

8. Państwa członkowskie mogą zdecydować, że ust. 1 i 3 nie będą miały zastosowania lub będą miały zastosowanie po odpowiednich dostosowaniach technicznych do niektórych rodzajów budynków, takich jak określone kategorie zabytków, budynki o znaczeniu historycznym, budynki wojskowe oraz budynki wykorzystywane do celów bezpieczeństwa narodowego, zgodnie z definicją w prawie krajowym. Państwa członkowskie określają takie kategorie budynków na podstawie należyście uzasadnionych i proporcjonalnych kryteriów. Informacje dotyczące takich kategorii budynków są publikowane za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego.

Artykuł 9

Dostęp do wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej

1. Każdemu dostawcy publicznych sieci łączności elektronicznej, z zastrzeżeniem ust. 3 akapit pierwszy, przysługuje prawo do budowy swojej sieci, na własny koszt, aż do punktu dostępu do budynku.

2. Każdemu dostawcy publicznych sieci łączności elektronicznej, z zastrzeżeniem ust. 3, przysługuje prawo dostępu do wszelkiej istniejącej wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej do celów wprowadzania elementów sieci VHCN, jeżeli powielanie jest technicznie niemożliwe lub ekonomicznie nieopłacalne.

3. Każdy posiadacz prawa do użytkowania punktu dostępu do budynku oraz wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej pozytywnie rozpatruje, na sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunkach, w stosownych przypadkach również cenowych, wszystkie uzasadnione pisemne wnioski o udzielenie dostępu do punktu dostępu do budynku i wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej składane przez dostawców publicznych sieci łączności elektronicznej. Państwa członkowskie mogą określić szczegółowe wymogi dotyczące tych wniosków.

4. W przypadku braku dostępnej wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej przystosowanej do technologii światłowodowej każdemu dostawcy publicznych sieci łączności elektronicznej przysługuje prawo do zakończenia swojej sieci w lokalu abonenta, z zastrzeżeniem zgody właściciela lub abonenta, przy wykorzystaniu istniejącej infrastruktury wewnątrzbudynkowej, w zakresie w jakim jest ona dostępna i jest do niej dostęp zgodnie z ust. 3, oraz pod warunkiem zminimalizowania wpływu na własność prywatną osób trzecich.

5. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla prawa własności właściciela punktu dostępu do budynku lub wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej, w przypadku gdy posiadacz prawa użytkowania tej infrastruktury lub punktu dostępu nie jest ich właścicielem, ani praw własności osób trzecich, takich jak właściciele gruntu i budynku.

6. Państwa członkowskie mogą wydać wytyczne dotyczące stosowania niniejszego artykułu.

Artykuł 10

Cyfryzacja pojedynczych punktów informacyjnych

1. Pojedyncze punkty informacyjne udostępniają odpowiednie narzędzia cyfrowe, takie jak portale internetowe, adresy poczty elektronicznej, bazy danych, platformy cyfrowe lub aplikacje cyfrowe, w celu zapewnienia możliwości wykonywania wszystkich praw online oraz wypełniania wszystkich obowiązków określonych w niniejszym rozporządzeniu.

2. W stosownych przypadkach państwa członkowskie mogą połączyć lub całkowicie bądź częściowo zintegrować kilka narzędzi cyfrowych wspierających pojedyncze punkty informacyjne, o których mowa w ust. 1.

3. Państwa członkowskie ustanawiają krajowy cyfrowy punkt kompleksowej obsługi, obejmujący wspólny interfejs użytkownika zapewniający bezproblemowy dostęp do cyfrowych pojedynczych punktów informacyjnych.

Artykuł 11

Rozstrzyganie sporów

1. Bez uszczerbku dla możliwości skierowania sprawy do sądu każda strona jest uprawniona do skierowania ewentualnego sporu do właściwego krajowego organu ds. rozstrzygania sporów ustanowionego na podstawie art. 12:

- a) jeżeli odmówiono dostępu do istniejącej infrastruktury lub nie osiągnięto porozumienia w zakresie szczegółowych warunków, w tym w kwestii cen, w terminie 2 miesięcy od daty otrzymania wniosku o udzielenie dostępu na podstawie art. 3;
- b) w związku z prawami i obowiązkami określonymi w art. 4 i 6, w tym w przypadku gdy informacje, których dotyczy wnioski, nie zostaną udostępnione w terminie 15 dni roboczych lub – w należycie uzasadnionych przypadkach – w ciągu kolejnych 15 dni roboczych od daty złożenia wniosku na podstawie art. 4 oraz w terminie dwóch tygodni od daty złożenia wniosku na podstawie art. 6;
- c) jeżeli nie osiągnięto porozumienia dotyczącego koordynacji robót budowlanych zgodnie z art. 5 ust. 2 w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania formalnego wniosku o koordynację robót budowlanych lub
- d) jeżeli nie osiągnięto porozumienia dotyczącego dostępu do wewnątrzbudynkowej infrastruktury technicznej, o którym mowa w art. 9 ust. 2 lub 3, w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania formalnego wniosku o udzielenie dostępu.

1a. Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że w przypadku sporów, o których mowa w ust. 1 lit. a) i d), jeśli podmiot, do którego operator zwrócił się o dostęp, jest jednocześnie podmiotem uprawnionym do przyznania prawa drogi do własności, na której, w której lub pod którą znajduje się przedmiot dostępu, krajowy organ ds. rozstrzygania sporów może rozstrzygnąć spór dotyczący prawa drogi.

2. Uwzględniając w pełni zasadę proporcjonalności, krajowy organ ds. rozstrzygania sporów, o którym mowa w ust. 1, wydaje wiążącą decyzję rozstrzygającą spór najpóźniej:

- a) w terminie czterech miesięcy od daty otrzymania wniosku o rozstrzygnięcie sporu w odniesieniu do sporów, o których mowa w ust. 1 lit. a);
- b) w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku o rozstrzygnięcie sporu w odniesieniu do sporów, o których mowa w ust. 1 lit. b), c) i d).

Terminy te można przedłużyć jedynie w należycie uzasadnionych wyjątkowych okolicznościach.

3. Jeżeli chodzi o spory, o których mowa w ust. 1 lit. a), c) i d), decyzja krajowego organu ds. rozstrzygania sporów może polegać na określeniu sprawiedliwych i rozsądnych warunków, w stosownych przypadkach również cenowych.

W przypadku gdy spór dotyczy dostępu do infrastruktury operatora, a krajowym organem ds. rozstrzygania sporów jest krajowy organ regulacyjny, uwzględnia się – w stosownych przypadkach – cele określone w art. 3 dyrektywy (UE) 2018/1972.

4. Niniejszy artykuł stanowi uzupełnienie środków zaskarżenia i procedur zgodnie z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i pozostaje bez uszczerbku dla tych środków i procedur¹⁹.

Artykuł 12

Właściwe organy

1. Każde z zadań powierzonych krajowemu organowi ds. rozstrzygania sporów jest wykonywane przez co najmniej jeden właściwy organ, którym może być istniejący organ.

¹⁹ Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391–407).

2. Krajowy organ ds. rozstrzygania sporów jest prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny od wszelkich operatorów sieci i podmiotów sektora publicznego będących właścicielami infrastruktury technicznej lub kontrolującymi taką infrastrukturę, które są zaangażowane w spór. Państwa członkowskie, które zachowują prawo własności operatorów sieci lub kontrolę nad nimi, zapewniają skuteczne strukturalne oddzielenie funkcji związanych z krajowymi procedurami rozstrzygania sporów oraz funkcji pojedynczego punktu informacyjnego od działań związanych z prawem własności lub kontrolą.

Krajowe organy ds. rozstrzygania sporów działają w sposób niezależny i obiektywny, i przy rozstrzyganiu sporów nie zwracają się do żadnego innego organu z prośbą o instrukcje ani nie przyjmują takich instrukcji. Nie wyklucza to sprawowania nadzoru zgodnie z prawem krajowym. Jedynie właściwe organy odwoławcze są uprawnione do zawieszenia lub uchylecia decyzji krajowych organów ds. rozstrzygania sporów.

3. Krajowy organ ds. rozstrzygania sporów może pobierać opłaty na pokrycie kosztów wykonywania powierzonych mu zadań.

4. Wszystkie strony uczestniczące w sporze w pełni współpracują z krajowym organem ds. rozstrzygania sporów.

5. Funkcje pojedynczego punktu informacyjnego, o których mowa w art. 3–8 i art. 10, pełni co najmniej jeden właściwy organ wyznaczony przez państwa członkowskie odpowiednio na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym. Do celów pokrycia kosztów pełnienia tych funkcji można pobierać opłaty za korzystanie z pojedynczych punktów informacyjnych.

6. Ust. 2 akapit pierwszy stosuje się odpowiednio do właściwych organów pełniących funkcje pojedynczego punktu informacyjnego.

7. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia w sposób bezstronny, przejrzysty i terminowy. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy te posiadały wystarczające zasoby techniczne, finansowe i ludzkie do wykonywania przydzielonych im zadań.

8. Państwa członkowskie publikują odpowiednie zadania, które mają być wykonywane przez poszczególne właściwe organy, za pośrednictwem pojedynczego punktu informacyjnego, w szczególności w przypadku gdy zadania te zostały przydzielone więcej niż jednemu właściwemu organowi lub gdy przydzielone zadania uległy zmianie. W stosownych przypadkach właściwe organy konsultują się i współpracują ze sobą w sprawach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

9. Państwa członkowskie zgodnie z niniejszym artykułem powiadamiają Komisję o nazwach poszczególnych właściwych organów pełniących funkcję na mocy niniejszego rozporządzenia oraz o ich odpowiednich obowiązkach do dnia przypadającego dwanaście miesięcy po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia i o wszelkich zmianach powyższego przed wejściem w życie takiego wyznaczenia lub takich zmian.

10. Od każdej decyzji podjętej przez właściwy organ przysługuje odwołanie, zgodnie z prawem krajowym, do w pełni niezależnego organu odwoławczego, w tym organu o charakterze sądowym. Art. 31 dyrektywy (UE) 2018/1972 stosuje się odpowiednio do wszelkich odwołań na podstawie niniejszego ustępu.

Prawo do odwołania się zgodnie z akapitem pierwszym pozostaje bez uszczerbku dla prawa stron do skierowania sporu do właściwego sądu krajowego.

Artykuł 13 [...]

Artykuł 14

Kary

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar mających zastosowanie w przypadku naruszeń przepisów niniejszego rozporządzenia oraz wszelkich wiążących decyzji przyjętych na podstawie niniejszego rozporządzenia przez właściwe organy, o których mowa w art. 12, oraz wprowadzają wszelkie środki niezbędne do zapewnienia ich wykonania. Przewidziane kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 15

Sprawozdanie i monitorowanie

1. Do dnia przypadającego 5 lat od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wykonania niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie to będzie zawierało podsumowanie skutków środków określonych w niniejszym rozporządzeniu oraz ocenę postępów w realizacji jego celów, w tym ocenę, czy i jak niniejsze rozporządzenie może w dalszym stopniu przyczyniać się do realizacji celów w zakresie łączności określonych w decyzji ustanawiającej program polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r.
2. W tym celu Komisja może zażądać od państw członkowskich informacji, które powinny zostać dostarczone bez nieuzasadnionej zwłoki. W szczególności do dnia przypadającego 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie – w ścisłej współpracy z Komisją – za pośrednictwem Komitetu ds. Łączności ustanowionego na mocy art. 118 dyrektywy (UE) 2018/1972, określą wskaźniki służące odpowiedniemu monitorowaniu stosowania niniejszego rozporządzenia oraz mechanizm zapewniający okresowe gromadzenie danych i składanie Komisji sprawozdań na ten temat.

Artykuł 16

Środki przejściowe

Państwa członkowskie mogą przewidzieć, że w przypadku gmin liczących poniżej 3500 mieszkańców termin 24 miesięcy, o którym mowa w art. 4 ust. 2, będzie wynosił 36 miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. W tym okresie gminy te zapewniają, by operatorzy uzyskiwali na życzenie dostęp do udostępnionych informacji.

Artykuł 17

Uchylenie

1. Dyrektywa 2014/61/UE traci moc.
2. Odesłania do uchylonej dyrektywy traktuje się jako odesłania do niniejszego rozporządzenia i odczytuje się je zgodnie z tabelą korelacji zawartą w załączniku.

Artykuł 18

Wejście w życie i rozpoczęcie stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia przypadającego 24 miesiące od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący